

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EBBAS TRÆ

En historie om
EBBA DEVALD SPARRE-PETERSEN
- og hendes vigtigste aner

Samlet og fortalt af Niels Th. Lichtenberg

2022

*"Hvor uendeligt lidt er alligevel ikke det,
som har nedfældet sig
efter alle de bølger af liv,
der er skyllet hen over verden
den ene efter den anden"*

(Sigrid Undset i "Jenny")

Kære alle slægtsfæller!

Her følger en historie om vores slægt på min mors side. Jeg kalder bogen "Ebbas Træ". Den er dog ikke kun historien om Ebba selv, men også om hendes aner tilbage til tipoldeforældrene. Historien omfatter hovedsagelig slægtsnavnene Devald og Sparre-Petersen, men de mange indgiftede, og i nogle tilfælde svigerforældre, får også deres naturlige plads i denne historie. Efternavnene Hersom og Lichtenberg omtales ligeledes.

I "Ebbas Træ" er oplysningerne baseret på konkrete optegnelser og registreringer, som de har kunnet konstateres i bl.a. kirkebøger, folketællinger, politiets registerblade, døds- og begravelsesattester samt i offentlige og private breve og fotos. På grundlag af kilderne har en krydsning af oplysningerne ind imellem ført til slutninger, der er medtaget, selvom de ikke fuldt ud opfylder kravene til dokumentation, men, trods det, har kunnet betragtes som logiske følger.

I min bog "Herfra Vor Verden Går" fra 2011/12 om Lichtenbergslægten blev alle 5 grene af den gennemgået hver for sig. I "Ebbas Træ" er derimod valgt et meget mere afgrænset udgangspunkt, uden at det kommer til at spolere mit ønske om at beskrive de vigtigste slægtsbaggrunde, vi er rundet af. Det giver så også mulighed for, at andre i vores slægt vil kunne udfylde, korrigere eller kommentere, det jeg her lægger frem.

Selve indholdet er organiseret i 3 hovedafsnit og et efterskrift. Afsnit 1 er Ebbas mødrene linje af slægten Devald tilbage i 4 generationer. Dernæst et afsnit 2 om hendes fædrene linje af slægten Pedersen, der blev til Sparre-Petersen, i tilsvarende 4 generationer. Afsnit 3 indeholder historien om Ebba selv og lidt om Hersom- og Lichtenbergfamilierne samt om Ebbas første barn, Inger.

For at lette overblikket er Ebbas aner vist skematisk ved en oversigt i afsnittet Efterskrift bagest i bogen. Her suppleres også med oversigter over de 3 familier, jeg har registreret endnu længere tilbage i tiden. Som afslutning i afsnittet lidt oplysning om DNA i slægtsforskning samt en oversigt over tidslinjer for hver af personerne i afsnit 1, 2 og 3, med undtagelse af Ebbas tipoldeforældre i Sverige og hendes mødrene side i Schlesvig. Sidehenvisning er angivet ud for den enkelte i de 3 afsnit.

En særlig tak skal lyde til min ven, Henning Prøhl, som med åbent sind og sikker hånd har stået for gode råd og layoutet til denne bog.

God læselyst.

Niels Th. Lichtenberg
Kontakt: niels.lichtenberg@mail.dk

Indhold

Afsnit 1: Ebbas mødrene linje (3 – 20)

Indledning

Christian F.J. Devald og Kirsten Jacobsdatter

Christian F. Schlüntz og Cecilia Jipp

Familierne Schanderberg før 1837 og Schultz før 1833

Frederik W.H. Devald og Johanne Schanderberg

Johan A. Schlüntz og Mathilde M.C. Schultz

August C. Devald og Paula M. Schlüntz

Valborg Ella Devald

Afsnit 2: Ebbas fædrene linje (21 – 42)

Indledning

Peder Mortensen og Pernille Rasmusdatter

Peder Sparre og Edel M. Thornsohn

Christen Nielsen og Ane M. Sørensdatter

Peder Larsen og Bolette Mortensdatter

Rasmus Pedersen og Ane C. Sparre

Niels Christensen og Petra L. Larsen

Thorvald Rasmus Petersen og Marie P.L. Christensen

Otto Sparre-Petersen

Afsnit 3: Ebba (43 – 46)

Ebba Devald Sparre-Petersen og Inger

Efterskrift: (47 – 60)

Ebbas aner – en oversigt

Ældste familier:

Sparre

Thornsohn

Pedersen

DNA i slægtsforskning, ganske kort

Tidslinjer

Afsnit 1

Ebbas mødrene linje:

Slægten Devald og de indgiftede familier

Indledning

Navnet Devald findes rundt om i Europa, især Østeuropa, hvorfra nogle med dette efternavn udvandrede til USA. I Danmark er navnet kendt gennem næsten 300 år, især på Christianshavn, men også med grene i Norge, i Vindinge og Tune og på Holbækegnen. Vindinge- og Tunefolkene flyttede senere til København.

Ebbas aner af Devaldslægten har fra tidlig 1800-tallet og i 2-3 generationer derefter været bosat på Christianshavn. Det dokumenteres af folketællingerne og i kirkebøger fra Vor Frelzers Kirke. Det er spændende, men dog endnu usikkert, om de tidligst kendte Devald-personer fra før 1800, udover deres efternavn, også vil kunne knyttes til dem, der allerede er dokumenterede som Ebbas aner.

Det drejer sig om 2 registreringer i folketællingerne 1787 og 1801, de tidligste folketællinger vi har her i landet. I 1787, søndag den 1. juli, er tælleren også nået til Dronningensgade nr. 210 på Christianshavn. Han noterer 3 familier i huset samt en Henrich Dewald, som blev indskrevet som den sidste dér. Henrich står noteret som enkemand efter første ægteskab, 35 år gammel, geworden soldat, men frimand og husbonde.

Geworben soldat og frimand kan udmærket være indbyrdes forbundet, idet det dengang var muligt for en geworden (hvervet) soldat i perioder at have orlov som frimand, hvilket så var tilfældet for Henrich på det tidspunkt. Titlen husbonde anvendtes dengang som udtryk for en person, der var ansvarlig for husholdningen. Det havde ikke nødvendigvis noget at gøre med, om den pågældende var ved landbruget, men først og fremmest var

det en person, mandlig, der bar hovedansvaret for familien, og dermed også var indehaver af revselsesretten over for sine børn. Han var dertil den eneste i en familie, der var myndig, eller ville blive det. Wet i efternavnet kunne tyde på, at Henrich muligvis hørte til en anden slægt, eller at der senere kan være sket en ændring til enkelt v.

I folketællingen fra 1801, Christianshavns kvarter 1, 6.afd., har folketælleren registreret navnet Devald to gange, i Dronningensgade nr. 204 og nr. 206. Gadenumre i København var dengang matrikelnumrene og ikke, som

Vor Frelzers Kirke, Christianshavns vartegn, før som nu

vi kender det i dag, husnumre. Denne gang fandt folketællingen sted den 1. februar, hvilket derefter blev datoen for fremtidige folketællinger. Det ser ud til, at der er tale om 2 opgange i samme ejendom, idet begge numres beboere blev indskrevet på den samme side, i modsætning til det sædvanlige, hvert nummer for sig.

I nr. 204 finder vi den afskedigede soldat Johan Heinrich Devald, husbonde og 63 år gammel. Der står, at han var logerende, hvilket må betyde, at han boede hos en af familierne i huset. I nr. 206 boede et ungt ægtepar Johan Devald og Ellen Kirstine Testrup. Johan var 30 og Ellen 28 på det tidspunkt. Sammen med dem boede også 2 ansatte, en karl og en pige.

Da Johan blev angivet som husbonde uden andre tilføjelser, kan hans arbejde ikke bestemmes, men måske kan man konkludere, at der var tale om far og søn, der boede i samme ejendom, og at den unge Johan havde sørget for sin pensionerede far, som var enkemand, med en aftægtsløsning.

Det er ikke umiddelbart klart, og kan vel heller ikke blive det, om der kan være et egentligt slægtskab mellem Henrich og de andre, med mindre der kan findes yderligere dokumentation, der vil kunne belyse det. Det ville måske så også afklare, om Ebbas Devaldslægt vil kunne knyttes til disse 3. Lad os i stedet se nærmere på Ebbas kendte forfædre og -mødre.

Ebbas tipoldeforældre

Christian Frederik Joseph Devald (1809-1859)

(Side 51)

og

Kirsten Jacobsdatter (1800-1862)

(Side 51)

Ebbas nu kendte og veldokumenterede aner, der bar efternavnet Devald, starter med Christian Frederik Joseph Devald og hans kone Kirsten Jacobsdatter. Lad os kalde dem Christian og Kirsten i det følgende. Det er nemlig usikkert, om Frederik var hans første navn, idet der findes begge registreringer, men vi kalder ham Christian, som han blev indskrevet i kirkebogen ved dåben.

Selvom det umiddelbart havde været mest sandsynligt om Christians fødested var Vor Frelser sogn, om der havde været en forbindelse til de tidligere Devald omtalt ovenfor, og dette ikke er tilfældet, er det ikke sikkert, at der er en forbindelse. Det viser sig bl.a. ved

en gennemgang af de konfirmerede mellem 1821 og 1823 i sognet, hvor Christian ikke kan findes, og hvor forældrenes navne normalt ville være blevet noteret.

Nogle år før sin død i 1855 var der en ekstraordinær folketælling, og der dukkede Christian op igen på adressen, Ll. Kongensgade nr. 58. Der var nu tilføjet en ekstra rubrik, nemlig hvor hver i familierne var født. Ud for Christian blev oplyst Holbæk, som dengang blev stavet med e. En nærmere undersøgelse i kirkebogen for Holbæk Sct. Nicolai sogn gav desværre ikke noget resultat. Kirsten, hans kone, derimod ved vi jo nu, at hun blev født

Holms Huse, Christianshavn

i Skovshoved, der dengang tilhørte Gentofte sogn.

Christian må da indtil videre være den ældst kendte af Ebbas aner af Devaldslægten. Han blev født i 1809, blev udlært skrædder og arbejdede hele sit voksne liv i det fag. Han døde dog allerede som 50-årig i sommeren 1859 og efterlod Kirsten og de 2 sønner, der begge valgte at blive boende hos moderen for at støtte hende økonomisk. Familien havde i mange år boet i det, der blev kaldt Holms Huse på

Christianshavn. Holms Huse var et tidligere rebslageri, som blev bygget om til beboelse, med det formål, at give arbejderne i Holms fabrikker og andre ligestillede muligheden for at få nogle bedre boligforhold, end der var mulighed for andre steder i København på de tider. Denne Holm var storkøbmand og kendt for sin store rebfabrik, Jacob Holm og Sønner. Holms Huse blev nedlagt i 1950-erne. Christian arbejdede ikke i Holms virksomheder, men derimod hos skræddermester Dyring i Sværtegade i centrum af København. Dyring blev i øvrigt forlover ved Christians og Kirstens bryllup.

Kirsten var, som vi nu ved, fra Skovshoved og yngste datter af husejer og fisker Jacob Jacobsen (*1760) og hans kone Ane Christensdatter (*1769). De havde 7 børn omkring sig, og af disse var de 4 yngste deres fælles børn, medens de øvrige var fra Jacobs første ægteskab med Inger Nielsdatter, der døde i barselsseng i 1791.

Og her ramler vi lige ind i de berømte fiskerkoner ved Gammel Strand overfor Christiansborg i København. Mange af dem kom fra fiskerfamilierne i Skovshoved. De var kendt som et ret særpræget folkefærd med deres underlige sprog, og, i det hele, i

Skovserkoner på Gammel Strand (Et senere maleri af Paul Fischer)

Venter på far, Skovshoved havn. ("Fra de gode gamle dage",
Gentofte Kommune)

den måde de levede på både hjemme i Skovshoved og inde på Gammel Strand.

Holger Drachmann skrev en prolog sidst i 1870-erne om folk i Skovshoved. Det var i anledning af indvielsen af Skovshoved Asyl, som han havde taget initiativ til og støttede økonomisk. Nedenfor kan man læse et lille uddrag af prologen om fiskerfamilierne, som sikkert fint passede til vilkårene for Kirsten og hendes forældre også:

*"Thi vel har fiskeren hus på land,
når ellers han er en ordentlig mand,
og vel kan skovshovedfiskerne prise
koner, hvis mage man ikke kan vise,
og vel tar' konerne dygtigt fat
og slider ved morgen, ved dag og ved nat,
men børnene, det er dog hovedsagen,
og de er som oftest alene om dagen,
når mor er i byen og far er på vandet,
så blir' der for børnene ikke andet
end søge sig selskab, hvor de kan,
ved grisestien langs havnens strand."*

Christian og Kirsten fik 3 børn. Johan William, der døde af kramper i 1837 kun få måneder efter fødslen, Frederik William Herman, der blev født året efter og endelig Christian Heinrich, født i 1841. Han blev gift i Tønder, Abild sogn, med Anne Marie Thorsen (*1834). Hun var datter af Hans Thorsen og Sophie Hedvig Subeskrup fra Abild. Christian Heinrich blev udlært tømrer/skibstømrer.

Det var Frederik William Herman, der blev Ebbas oldefar.

Familien Schanderberg (før 1837)

Vi ved at Johanne Schanderberg kom til Danmark fra Sverige omkring 1853. Hendes svenske familie kan desværre ikke spores, men det mest sandsynlige sted vil være Skåne, da ganske mange, på det tidspunkt, udvandrede derfra til Danmark, og især til USA.

Christian Frederik Schlüntz

(Side 51)

og Cecilia Jipp

Wentorff er en lille by i nærheden af Lütjenburg, mellem Kiel og Lübeck. Her boede Christian og Cecilia, og her fik de i 1833 en søn, Johan August. Christian var hjulmager i byen, og det var der god brug for dengang. Disse få oplysninger stammer fra en kort beskrivelse meget senere oplyst af Johan August til Det Kgl. Ordenskapitel.

Familien Schultz (før 1833)

Det har indtil nu ikke været muligt at finde oplysninger om Ebbas tipoldeforældre fra

Schlesvig på hendes mødrene side. Grundlaget for en nærmere undersøgelse af denne familie må være, hvor Mathilde Schultz blev

født iflg. folketællingen, og det fremgår heraf, at hun blev født i selve Schlesvig by.

Ebbas oldeforældre

Frederik William Hermand Devald (1838-1888)

(Side 52)

og

Johanne Sofie Schanderberg (1837-1909)

(Side 52)

Frederik blev udlært skrædder som sin far og arbejdede med sit fag gennem alle årene. Han blev født på Christianshavn og boede der indtil sin mors død i 1862. I de sidste 3 år efter faderens død i 1859 støttede han moderen økonomisk sammen med sin lillebror, således at hun kunne blive boende i Holms Huse som enke. Hendes 2 børn blev boende hos hende, men det kunne dog ikke blive ved efter moderens død, idet de begge stiftede familie og derfor måtte flytte. Og med deres flytning til andre adresser udenfor Christianshavn sluttede Devaldfamilien de mange år i denne del af byen.

Frederik flyttede ind i det indre København ikke lang tid efter moderens død, men hvor vides desværre ikke. Det vi imidlertid ved er, at han mødte sin kommende kone, Johanne Sofie Schanderberg, ret hurtigt efter flytningen.

Johanne, som var kommet til byen fra Sverige som 16-årig, boede i begyndelsen af 1860-erne på Skt. Annæ Plads nr. 12, hvortil hun flyttede fra Gothersgade 334, hvor hun havde arbejdet som tjenestepige. Og netop dér i nr. 12 mødtes hun og Frederik for første gang, formentlig under festligt lag. Noget tyder på det, for de 2 forlovere ved parrets bryllup boede på

nøjagtig samme adresse som Johanne. Den ene tapetmager og den anden værtshusholder. Siden 1837, hvor nr. 12 blev bygget, har der været hotel og senere restaurant. Hotellet lå inde bag Nyhavn, og var dengang kendt for sine mange små værelser med tilbud om kortvarig udlejning. Liv og glade dage. I dag ligger restaurant Skt. Annæ i huset.

Det er meget sjældent forekommende ved bryllupper, at der ligefrem eksisterer et adressefællesskab mellem brudeparret og forloverne, men kirkebogen for Garnisons Kirke dokumenterer det ikke desto mindre. Også Frederik må have kendt de 2 forlovere og dermed til livet omkring Skt. Annæ Plads. Parrets fælles adresse efter deres bryllup får vi desværre ikke kendskab til før folketællingerne i 1880 og 1885, hvor de boede i Pilestræde nr. 12 og senere i nr. 33.

Iflg. folketællingen i 1901 om Johanne, er det noteret, uden yderligere oplysninger, at Frederik døde i 1888 i en alder af 50 år. Men hvem var Johanne Schanderberg? Som tidligere omtalt kom hun her til Danmark, da hun var 16 år, dvs. omkring 1853. Det oplyste hun selv senere, ved folketællingen i 1901, dengang hun boede på Skrædersvendestiftelsen i Skt. Hansgade.

I 1863 blev hun så gift med Frederik, og 2 år efter, i 1865, fik de deres eneste barn, August Christian. Han blev dog ikke alene i sin opvækst, da Frederik og Johanne tog et plejebarn, Ivar Richter Person, til sig omkring 1880. Han var spæd, og har været knyttet til den lille familie som deres barn. Derudover viser det sig, at de tog endnu en dreng til sig, født i København i 1870. Han hed Wilhelm Schanderberg med mellemnavnet Grandt, og må være i en form for familie med Johanne.

Hvordan det hang sammen vil være vanskeligt at udrede, så længe der kun var ganske få oplysninger om Johanne. Wilhelm flyttede hjemmefra allerede som 14-årig og boede til leje på Vesterbrogade nr. 25, som lærling. I 1888 blev han registreret i lægdsrullen, men har ikke aftjent værnepligt. Han blev udskrevet af rullen en del år senere, da myndighederne efter et par forsøg opgav at finde ham. Normalt blev ens far også registreret i rullen, men i dette tilfælde var det ikke sket, måske fordi han var svensk? Det skal også med, at Wilhelm på et tidspunkt bad myndighederne om at notere, at han ønskede at blive kaldt Devald til efternavn, hvilket de også noterede.

På de tider i København eksisterede kun 2 med efternavnet Schanderberg udover Johanne og Wilhelm. Det var Marie og David. Marie var væver, ugift og uden børn, så hun vil ikke umiddelbart kunne bidrage til en afklaring. De få oplysninger om hende fremgår af Politiefterretningerne nr. 86/1882, hvor hun, som 42-årig, var blevet anholdt for den alvorlige forbrydelse at have forfalsket sin skudsmålsbog. David fandtes også i disse efterretninger, men for 1872, hvor han var blevet løsladt fra fængslet og, som svensker, sendt over sundet til Malmø. Hvad han havde været involveret i, kan man ikke se.

Spørgsmålene om Johannes relationer til Wilhelm, og egentlig også til Marie og David, er flere. Var de mon i familie? Kom Johanne til at træde ved siden af, eller var hun en kærlig plejemor for familien i Sverige? Hvad betyder det, at Wilhelm var født i København, og hvorfor var hans efternavn Grandt Schanderberg og ikke Devald? Vi får nok ikke svar, for nogle af os glemte at spørge, da mulighederne var der.

Efter 1885 fortsatte Frederiks og Johannes liv i Pilestræde, men allerede i 1888 døde Frederik, og Johanne måtte nu, som enke, finde nyt sted at bo. I folketællingen for 1890, kan vi se, at hun var flyttet til nr. 24 i Pilestræde sammen med plejebarnet, Ivar. Det betyder at deres søn, August Christian, allerede var flyttet hjemmefra mellem 1885 og 1890, men han var jo også 20 år i 1885.

Johanne blev i Pilestræde nogle år endnu, men i 1898 flyttede hun til Skt. Hansgade nr. 7. Her havde hun fået en lejlighed i Skræddersvendestiftelsen, hvor hun boede indtil 1909. Hun var stadig beskæftiget som bladbud, men levede ellers som alderdomsnyder. Stiftelsen eksisterer ikke mere.

Johanne døde den 23. august 1909, og blev begravet på Vestre Kirkegård fra Skt. Johannes sogn.

Plejebarnet, hvad blev der af ham? Han fik ændret sit navn til Ivar Richter Devald. I februar 1890 boede han sammen med Johanne i Pilestræde, men ikke ved folketællingen i 1895, hvor han derfor må være flyttet hjemmefra. Vi kan følge ham via Politiets Registerblade og kan se, at han blev gift med Karen Marie og arbejdede som hovmester.

Johan August Schlüntz (1833-1915)

(Side 52)

og

Mathilde Margaretha Clara Schultz (1833-1921)

(Side 53)

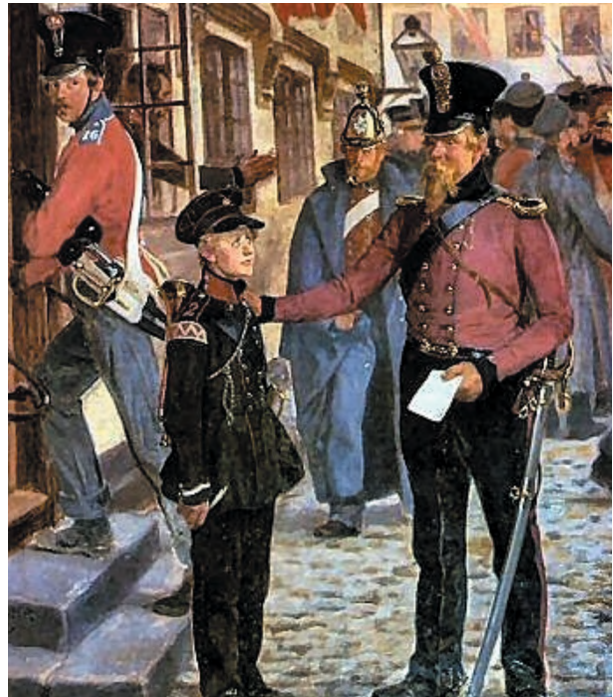

*Pensioneret overtrompeter
Schlüntz*

Johan August kom fra Holsten, fra en lille by kaldt Wendtorff. Han blev uddannet som militærmusiker, men har nok ikke været involveret i 3-årskrigen 1848-1851, han var for ung. Det skulle da lige være som en af de unge hornblæsere, der kom i militær- og krigstjeneste dengang. En stor del af militærmusikerne med deres tyske efternavne slog sig

fast ned i Danmark efter krigen, forårsaget af at flere af deres forlægninger i Holsten blev flyttet til Danmark, især til Jylland og Fyn. Dermed viste musikerne deres danske sindelag, og som en venlig fællesbetegnelse blev de alle kaldt Holstenerne, da de efterhånden blev ret mange, der kom til at præge orkestrene i de danske militære musikkorps.

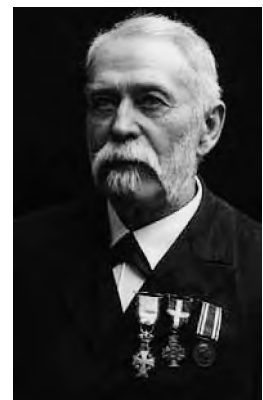
En indledende undersøgelse af om Johan August deltog i krigen i 1864, efter at han var kommet til København, fortæller, at blandt de mange soldaters efternavne, også var en med efternavnet Schlüntz, dog uden angivel-

Rasmus Christiansens maleri "Den Lille Hornblæser" Tysk hornblæser med brev til mor, taget venligt til fange.

se af fornavne. Ser man imidlertid på fotoet af ham fra 1888, bar han medaljer på sin jakkes revers. Fra venstre har han Dannebrogmændenes Hæderstegn (Sølvkorset). Denne orden modtog

Johan August Schlüntz. (Foto: Det Kgl. Bibliotek)

Sølvkorset

Hædersmedaljen for deltagelse i Schlesvigs krige, bl.a. 1864

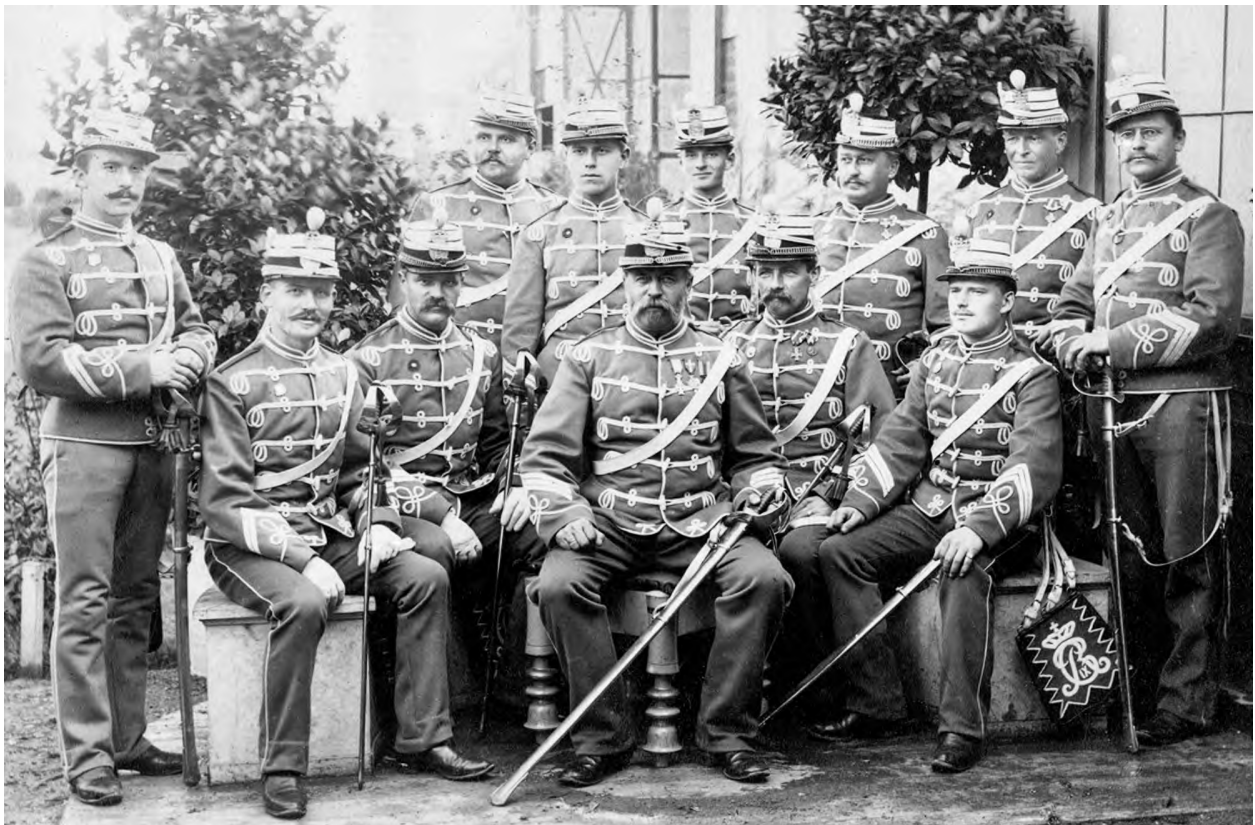

Hædersmedaljen for Dannebrogsmænds lange og tro tjeneste

han 21.12.1878, 45 år gammel. I midten sidder hædersmedaljen for Dannebrogsmænds lange og tro tjeneste, og sidst medaljen, han skulle søge om, for hans deltagelse under den anden slesviske krig, i bl.a. 1864. Det er de samme medaljer, man kan se på ham i midten af gruppen af Garderhusarernes Musikkorps, hvor hans 2 sønner, August og Carl Christian, ses yderst til højre, stående og siddende.

Alle oplysninger, der er om Johan August her i landet, stammer fra de 4 folketællinger fra 1860 til 1890, der, sammen med de fotos der eksisterer, bevidner Schlüntzfamiens store tilknytning til Garderhusarerne. Han kom til København i 1856 og boede senest på Østerbro Kaserne. I alle folketællingerne var han tilknyttet Garderhusarernes Musikkorps, og han boede fra sin ankomst på kasernen på

Garderhusarregimentets Musikkorps, 1888. Alle 12 er med. (Foto: Ken Jørgensens samling).

Toldbodvej 1-3, den nuværende Esplanaden, ved hjørnet af Store Kongensgade. Det var også i 1856, Garderhusarerne flyttede fra Jægersborg Kaserne ind til Toldbodvej, at man dér dannede regimentets musikkorps.

Som 27-årig boede han på kasernen som almindelig trompeter. Han var ugift og boede sammen med 3 andre trompeterer og en del militærpersoner derudover. Han flyttede derefter til Affutagehuset i nr. 22 og senere til nr. 14. Affutagehuset var også en del af kasernen og lejligheden i nr. 14 var på 5 værelser, der i 1880 kostede 36 kr. for et halvt år.

Johan August og Mathilde fik 12 børn, hvoraf 3 af dem døde tidligt. Alle børnene blev født medens de boede på kasernen på Toldbodvej. Og en af dem blev Ebbas mormor, Paula. (Her må tilføjes, at selvom hun blev døbt Pauline, er navnet Paula valgt, og vil blive brugt fremover, da hun selv igennem livet foretrak dette navn). 3 af børnene, August Vilhelm, Carl Christian og Otto Johan, blev alle uddannede som musikere og alle 3 blev gardere

og medlem af musikkorpsset. August Vilhelm blev trompeter som sin far, men senere blev han lærer ved Stevnsgade skole og derudover kapelmusikus i Det Kgl. Kapel. På sine gamle dage sendte August Vilhelm sit personlige arkivmateriale til Københavns Stadsarkiv, hvor det nu er arkiveret under nr. 2 PS-258. Materialet omfatter bl.a. dagbøger og andet om familien. Meget af det er dog med udgangspunkt i hans lange musikkarriere.

Johan August blev 81 år og døde den 1.2.1915. Han blev begravet fra Garnisons Kirke den 7. februar og efterlod sig et minde om en stolt militærmand og -musiker med en meget stor anerkendelse for sit virke gennem mange år.

Mathilde overlevede Johan August og blev 88 år. Ved sin død boede hun i Blågårdsgade nr. 3, 4.sal hos sønnen Vilhelm og hans familie. Vilhelm var også trompeter, senest i Livgardens Musikkorps. Om Mathilde findes ikke meget, men med en børneflokk på så mange børn, som hun fødte, har hun vist haft travlt nok det meste af sit liv.

Ebbas morfar og mormor

August Christian Devald (1865-1924)

(Side 53)

og

Paula Marie Schlüntz (1869-1953)

(Side 53)

I en alder af kun 15 år blev August, iflg. folketællingen i 1880, benævnt musiker. Det må siges at være et brud med familiens skræddertradition, selvom også en udøvende musiker vel er en slags håndværker. Det er positivt, at der var plads til så eksklusiv en uddannelse i den lille familie i Pilestræde, og

August udviklede sig da også til en seriøs og glimrende musiker som fagottist.

I 1867 blev Det Danske Musikkonservatorium grundlagt på initiativ af Niels W. Gade, som blev dets første rektor. Årene efter ham var såvel J.P.E. Hartmann som Carl Nielsen

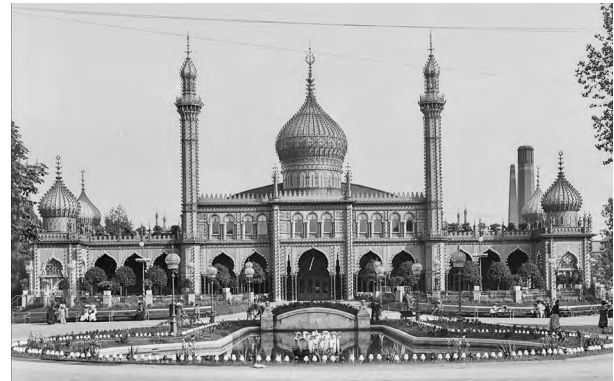
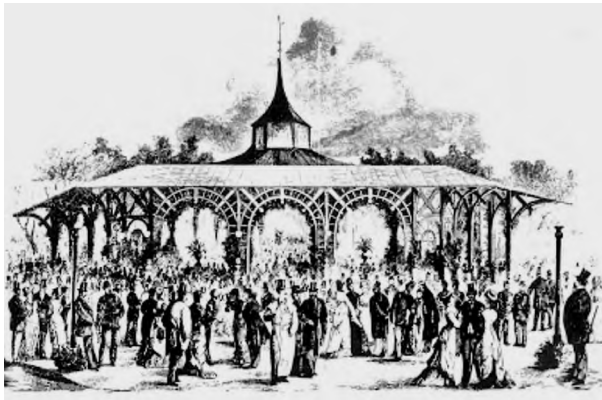

*August Christian
Devald*

ledere af konservatoriet. Det er sandsynligt, men ikke bevist, at August fik noget af sin uddannelse dér, idet der kun var få muligheder, udover en privat lærer, for elever, der ønskede at kunne leve som musikere, enten som udøvende eller som undervisere eller begge dele. Konservatoriet var en privat institution helt til 1948, så det må have været en økonomisk belastning for forældrene og endnu et udtryk for deres positive støtte til deres søn. Det fremgår dog af avisudklippet nedenfor, at August blev uddannet hos fagottisten Guldbrandsen, men ikke om det kun blev hos ham, at han blev uddannet. Og det har vel også kostet noget.

*Tivolis første koncertsal, 1843-1898, siden Glassalen.
Sprængt i luften 1944, men genopbygget efter krigen.*

*Tivolis anden koncertsal, 1898-1944, sprængt i luften juni
1944.*

Hvad drev ham til den uddannelse? Først og fremmest vel lysten, når nu han havde opdaget talentet, men også som levebrød. Det var en tid i opbrud mod en egentlig industrialisering, med nye muligheder for mange mennesker, og derfor også nye ønsker til uddannelser. Der voksede et behov frem i folk for nye kulturelle oplevelser, dog stadig for de mere velstillede. Og der opstod koncerthuse og

Axel Emil Guldbrandsen, 1890. Kgl. Kapelmusikus og lærer i fagotspil.

d'Hrr. Dewald og Lassen, begge Elever af kgl. Kapelmusikus Guldbrandsen. Hr. Dewald har i lang Tid været ansat i Tivolis Orkester og blæser om Vinteren ved vore store Foreningskoncerter første Fagot, naar da ikke hans Lærer selv giver Møde. Det svære Fagotsted lige i Slutningen af Scherzoen i Johan Svendsens B-dur-Symfoni har den dygtige Musiker flere Gange blæst til Komponistens store Tilfredshed. Hr. Lassen er ansat i Dagmartheatrets Orkester og ansøgte for at være en rigtig dygtig ung Mand. I Gaar blæste han et Koncertstykke af Haake, medens Hr. Dewald havde valgt en Koncert af Kummer. Begge Herrerne skilte sig godt fra Konkurrencen, selv om Lampefeberen øjensynlig lagde en Dæmper paa deres Præstationer.

Om prøven i fagotspil 12.10.1898

nye dansesale, hvor der blev brug for mange musikere. I København opstod der flere musikforeninger for klassisk musik og Tivoli fik 2 fine koncertsale.

Baggrunden for Augusts musikudfoldelse var til stede, og hans talent kunne nu bruges, ofte sammen med eller i stedet for den dengang kendte kapelmusikus og koncertmester, Axel Emil Guldbrandsen, som i øvrigt blev én af de 2 forlovere ved Augusts og Paulas bryllup. Den anden var Paulas far.

August blev dengang en del af Det Københavnske Philharmoniske Orkester, som siden 1843 havde spillet i Tivoli, i starten som

Lumbyes Musikalske Selskab. Orkesteret har eksisteret i alle årene siden, i dag under det mere moderne navn "Copenhagen Phil" med hjemsted i Musikkonservatoriets koncertsal, det tidligere Radiohus på Rosenørns Alle.

Augusts anerkendelse viser sig i et par eksempler fra hans daglige virke. I 1898 deltog han i en konkurrence om optagelse i Det Kgl. Kapel. Vi kan læse om konkurrencen i et avisudklip her ved siden af. Konkurrencen faldt tilsyneladende ikke ud til Augusts fordel. Han var dog stadig knyttet til Guldbrandsen som hans afløser efter behov ved ferier og andet fravær. August var fagottisten i den kvintet, der i 1915 uropførte Carl Nielsens "Serenata in Vano" i Odd Fellowpalæet, og som umiddelbart derefter blev spillet på Det Kgl. Kapels provinsturne. Stykket kan høres på YouTube Music med samme instrumentering som ved uropførelsen dengang.

August havde desværre et dårligt helbred gennem mange år, og led efter sigende en del. Det var nyrerne og gigten, det var galt med. I familien mente man, at det skyldtes den megen træk han blev udsat for gennem årene

Paula Schliintz

Det unge ægtepar.

ved udendørskoncerterne i Tivoli. August døde i 1924 og blev begravet på Garnisons Kirkegård med et minde om den første egentlige kulturbærer i slægten Devald.

Vi må ikke glemme Paula. At August lærte Paula at kende og dermed mødte familien Schlüntz, der i den grad rummede musikalske talenter, var nok ikke ventet, men sådan blev det. Paula fik 11 søskende, hvoraf 3 døde som små og hele 4 blev musikere, som deres far, der blev overtrompet ved Garderhusarernes Musikkorps på Østerbro Kaserne i København.

Paula blev født i 1869 og hun blev, langt senere, også kaldt Olde. Hun voksede op på kasernen i det, der i egentlig forstand udviklede sig til en musikerfamilie. Man kan let forestille sig musikudfoldelsen, når 3 trompeterer og dertil lidt sang og klaverspil var i gang. Det smittede også af på Paula, hvor hun

Paula som sanger/skuespiller

senere oplevede at optræde i syngespil og som ansat kirkesanger i Garnisons Kirke og i Københavns Begravelsesvæsen. Derudover vikarierede hun i Det Kgl. Teaters operakor.

Ved folketællingen i 1890 boede Paula stadig hjemme. Hun var blevet 20 år og det forlyder, at hun hjalp til på kasernen, hvor hun bl.a. pudsede soldaternes støvler.

Paulas adgangskort

Et bryllup blev dog nært forestående, og August og Paula blev gift i Garnisons Kirke den 24.5.1890. Efter brylluppet flyttede det unge par til Sølvgade tæt ved Søerne, og dér blev de boende indtil Augusts død i 1924. Først i nr. 86, til venstre set fra søerne, men snart derefter til den anden side, i nr. 99. Og denne flytning blev nogle år senere fuldstændig afgørende for, at vi eksisterer i dag. Det lyder måske lidt dramatisk, men skyldtes nu blot en ung mand, der meldte sin ankomst. Men mere om det senere.

I mange år nød Paula at komme i Det Kgl. Teater, og på grund af sin tilknytning til teatret, havde hun i en periode fri adgang om søndagen. I en årrække havde hun fast 3 pladser sammen med sin datter og svigersøn. De

2 pladser, som det senere blev til, eksisterer ikke mere efter nærvæd 90 års abonnement. Om sommeren udtrykte hun stor glæde over at kunne tage til sommerhuset i Tisvildeleje. Tisseleje, som hun kaldte byen.

Efter sin mands død flyttede Paula til Fredensgade 3, 1. sal. Her var hun nødt til at søge kommunen om et legat til støtte i hendes økonomiske situation. Legatet fik hun, og senere flyttede hun til en lejlighed på Skellet tæt ved Damhussøen.

Paula døde i marts 1953. Hun blev påkørt af en bil på Ordrupvej, da hun steg ned fra en sporvogn overfor hvor hendes datter og barnebarn boede. En tragedie for Paula, der ellers var rask og rørig, og endnu en sørgelig ulykke for familien.

Ebbas mor

Valborg Ella Devald (1892-1985)

(Side 54)

Valborg Ella Devald

Kirke, der var familien Schlüntz kirke, især på grund af deres tilknytning til militæret. Det betød, at der måtte en tilladelse til deres valg, da forældrene havde bopæl i et andet sogn. Sognebånd blev løst og dåben forrettedes af

I den korte tid August og Paula boede i Sølvgade 86, blev deres første barn født, den 3. maj 1892. Det kom til at vise sig, at barnet også blev deres eneste. Ved dåben den 19. juni fik hun navnet Valborg Ella. Dåben foregik i Garnisons

pastor Fenger på vegne af Skt. Jacobs Kirke, sognet de egentlig hørte til.

Valborg voksede op i Sølvgade og gik med stor sandsynlighed i Sølvgades Skole, den hæderkronede gamle kommuneskole tæt på. Hun blev konfirmeret i 1906, på et tidspunkt hvor de konfirmeredes standpunkter, såvel skolemæssigt som personligt, var ophørt med at blive indført

Valborg 1 år

i kirkebogen. Derfor er den del af kendskabet til Valborgs ungdom desværre blevet noget begrænset. Men også i Valborg lå kimen til noget musisk, arvet fra begge familier. Det viste sig også senere.

Inden da nåede der at ske én for en teenagepige ganske voldsom ændring, og det må tilskrives en ung mand, Otto, der var flyttet ind på et værelse i en ejendom i parallelgaden til Sølvgade. Hans historie kommer senere, men Valborg blev, i hendes meget unge alder, nødt til at tage stilling til voksenlivet på et tidspunkt, hvor hun lige var gået ud af skolen. Hun blev forelsket i Otto, og blev gravid.

Dengang i begyndelsen af 1900-tallet var det ikke på sin plads, som så ung en kvinde, at blive gravid, absolut ikke. Det blev betragtet som en synd mod den kirkelige tro, abort var forbudt, og mange i den tid og langt op i 1900-tallet flyttede udenbys for, i det skjulte, at leve med deres graviditet.

Det blev dog ikke tilfældet for Valborg, hun blev boende i Sølvgade og fødte barnet, en pige, på den nærliggende afdeling af Fødselsstiftelsen, i Adelgade 97. Her blev barnet også døbt 14 dage senere og fik navnet Ebba. Den gæve Otto stod bi i hele perioden, og var blevet gift med Valborg et par måneder før fødslen. Formelt blev alt, som det skulle være, under omstændighederne, men Valborg mistede en periode i sit liv, teenageårene, og sikkert også muligheden for at vælge en uddannelse.

Valborg og Otto blev gift den 7. marts 1909 i Skt. Andreas Kirke, men de måtte acceptere, at vielsen kun kunne foregå ved et såkaldt vielsesbrev, også kaldet kongebrev. Vielsesbrevet var myndighedernes godkendelse af, at Valborg, som umyndig, kunne indgå

i ægteskab, og at der ikke kunne lyses til ægteskab for parret i kirken de 3 gange, det ellers var nødvendigt dengang. Vielsesbrevet blev afskaffet i 1970. Vielsen kunne ikke foregå i selve kirken, men kun gennemføres i præstens kontor. Det lyder besynderligt i dag, men sådan blev det skrevet ind i kirkebogen. Formentlig var afgørelsen om stedet for handlingen den rettroende præsts egen, og ikke et krav fra oven, om man så må sige. Forlovere til vielsen var Valborgs forældre, hvilket også var lidt usædvanligt, men nok et udtryk for, at der var begrænset plads i præstens kontor. Vi ved dog ikke om øvrige familiemedlemmer kunne have deltaget eller var med.

Om Valborgs mand vil der blive berettet en del senere, men det kan ikke undgås, at han allerede bliver et væsentligt omdrejningspunkt for det, der nu vil blive vigtigt for Valborg og den lille Ebba. De måtte følge deres ægtemand, og nu far, og han skulle skaffe sig beskæftigelse som nyuddannet maskinist.

Valborg og Ella blev imidlertid boende hos forældrene i Sølvgade i endnu et stykke tid, medens Otto rejste til Fyn i 1910 for at arbejde

Hjemmet på Spangsbjerg

ESBJERG I LYGTESKÆR

eller

ESBJERG SOMMERREVVY 1919

Lokal, aktuel Revyspøg i 4 Afdl. af Eigil Munk, Alfred Kjerulf, Aage Steffensen, Vald. Hansen og Johs. Vestermann.

Musikken arrangeret og tildels komponeret af Kapelmester Carl F. Gormsen. Kostumerne fra „Scala“, „Vinterpaladset“ og „Tivolis Varieté“.

Nye Dekorationer af Teatermaler Elvin Gay. Iscenesættelsen af Georg Prødel. Dansene arrangeret af Frantzi Burstin.

1. Afdeling.

Det kommunale Køkken.

1. Aabningskor . . . . . Ellen Backhaus, Jens Rasmussen
2. Den første Kærlighed . . . . . Hilma Kayrød
3. Eleven og Kogejomfruen . . . . . { Vald. Brodthagen
Ellen Backhaus
4. Bare for det . . . . . Jens Rasmussen
5. Langsomme Charles . . . . . Ellen Tyron
6. Det er ikke den rigtige . . . . . Georg Prødel
Ellen Tyron
7. Rejseduet . . . . . { Vald. Brodthagen
Ellen Tyron
8. Hotelkarlene . . . . . 6 Damer
9. Slutkor

2. Afdeling

Havnen set fra Jens Vævers Statue

10. Star and Stripes . . . . . Ensemble
11. Basun og Kornet . . . . . { Vald. Brodthagen
Jens Rasmussen

12. Tab mig ikke Ferdinand . . . . . Ellen Tyron
13. Hanelius Lige glad . . . . . Georg Prødel
14. Madelon . . . Ensemble Solo: Valborg Sparre Petersen
15. Studenten og Pigen . . . . . { Vald. Brodthagen
Ellen Backhaus
16. Det har jeg gjort saa tit . . . . . Jens Rasmussen
17. Gadens Barn . . . . . Ellen Tyron
18. Esbjergs Pris . . . . . Ellen Backhaus
19. Cowboy og Jockey . . . . . 3 Søstre Burstin
Georg Prødel
20. Esbjerg Flyvekonsoortium . . . . . { Vald. Brodthagen
Jens Rasmussen

3. Afdeling

Ny Afdeling. Ny Dekoration

21. Esbjerg Flyverkonsoortium i Luften { Georg Prødel
Vald. Brodthagen
Jens Rasmussen

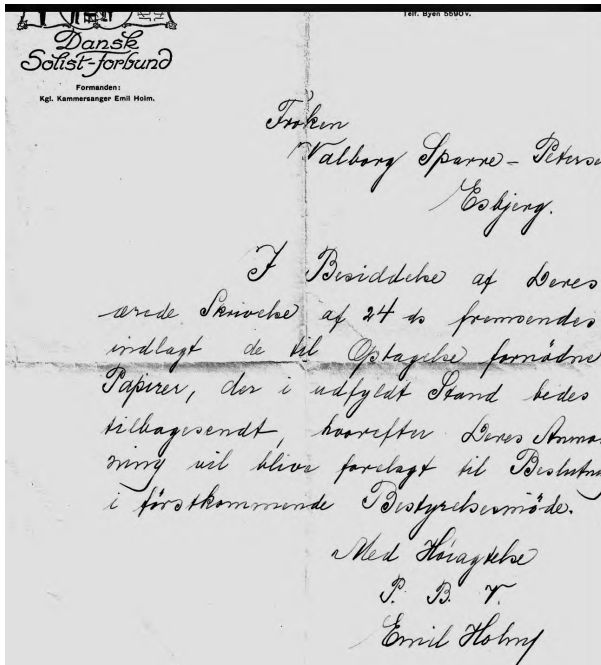
Revvyprogram for sommerrevyen i 1919

Valborg på scenen

som maskinist på tuberkuloseanstalten Nakkebølle, der lå mellem Fåborg og Svendborg. Allerede mindre end 1 år efter skiftede han arbejdsplads, da han fik et tilsvarende job på Spangsbjerg Sanatorium i Gjesing ved Esbjerg. Valborg og Ebba var nu klar til at rejse, for at den lille familie kunne samles dér.

Som man kan se af billedet på side 17, ligner det en familieidyl, opstillet ganske vist, men festligt ser det ud. Fotoet blev taget omkring 1914, og man genkender både Valborg og Ebba og siddende Otto. Den 4. person er ikke let at sætte navn på, det kunne være et familiemedlem, måske Valborgs mor eller Arne Ribers hustru, en veninde til Valborg. Hunden er nok deres første i en række, der sluttede med den lille hvide krøltop, Bess, i 40-erne. Arne Riber og hans hustru blev meget gode venner med Valborg og Otto i alle årene i Esbjerg, og udover at Arne Riber blev kendt

Emil Holms brev til Valborg

som malerkunstner og sangskriver, privat og til revyer, hvilket der senere vises eksempler på, var han også journalist på den lokale avis, i dag JydskeVestkysten.

At Valborg havde musikalske evner blev påstået ovenfor. Noget kunne tyde på, at påstanden holder, da Valborg under årene i Esbjerg

Emil Holm, kgl. kammersanger.

Valborgs julesang

fik afprøvet sig selv kunstnerisk gennem skuespil i det lokale teater, og på et tidspunkt senere faktisk søgte indmeldelse i Dansk Solist Forbund. Det fremgår af forbundets svar, underskrevet af den dengang meget kendte kammersanger og Danmarks Radios første leder, Emil Holm. Valborg havde en glimrende sangstemme, hvilket forfatteren til disse sider hørte en juleaften omkring 1950, men også ses af denne juleglæde til de små.

Da ca. 5 år på Spangsbjerg var gået, søgte Otto nye udfordringer og fik stillingen som maskinmester på det ret nye Esbjerg Elektricitetsværk på H.C. Ørstedsvej. Det blev til

Her boede Valborg og Otto i Gentofte. Det er i dag (2022) ret forfaldent og med fri passage gennem deres have. Bruges som kontor. (Foto: Helene Lichtenberg)

endnu en flytning ind i centrum af Esbjerg, til Østergade 62. Her boede de i 7 år, indtil et job som maskinmester i Gentofte nord for København lokkede. Et job som Valborgs mand var vældig kvalificeret til med erfaringerne fra de 2 sanatorier og elværket. Det blev til en ny flytning i 1924. Valborg sagde farvel til omgangskredsen i Esbjerg, og rejste med Otto og deres barn til først Frederiksberg Hospital og derefter til det nybyggede amtssygehus i Gentofte, der blev indviet i 1927. Der var tjenestebolig begge steder, så det var sikkert

ikke vanskeligt for familien at vænne sig til de nye omgivelser.

Efter sin mands tidlige død måtte Valborg flytte fra tjenesteboligen på sygehuset. Med gode venners hjælp fik hun og barnebarnet, Inger, en rigtig fin lejlighed på Ordrupvej, ikke langt fra hvor hun tidligere havde boet. Om Inger, se nærmere senere.

Valborg boede på Ordrupvej i over 33 år og levede et roligt liv med kortspil, teaterbesøg, gymnastik, familiekomsammener, og, ikke at forglemme, med ophold i sommerhuset, hvor hun i mange år betvang de mange trappetrin til stranden og op igen, indtil gigten og alderen betød, at hun måtte leve et mere stille liv på Ordrupvej.

I næste afsnits indledning er nævnt Birgit Sparre-Petersen, der var bibliotekar i Århus og bor dér. Hun skrev bl.a. et lille portræt af Valborg i et brev til mig, at hun har oplevet Valborg som "vores dejlige tante, som vi holdt meget af, og hvis besøg vi altid glædede os til." Det kan vi vist alle tilslutte os.

Valborg blev svagere og svagere i sin sidste tid, og i en alder af 93 år døde hun på Sct. Lucasstiftelsen i Hellerup og blev bisat fra Ordrup Kirke.

Afsnit 2

Ebbas fædrene linje:

Sparre-Petersen og de indgiftede familier

Indledning

Efternavnet Sparre-Petersen er blevet til det, det er i dag, fra en slægt, der for over 300 år siden levede på kanten af Arresø, i landsbyen Ramløse og før da i Esbønderup, begge i Nordsjælland. Ebbas oldefar hed Rasmus Pedersen og hans far Peder Mortensen. Rasmus giftede sig med en Sparre fra Ålborg, og dermed kom navnet Sparre på slægtstavlen først som mellemnavn og senere som en del af efternavnet.

Slægtstraditionerne dengang betød normalt, at fornavne blev ført videre i næste generations efternavne og på den måde byttede man ofte rundt generation efter generation. Som et brud på denne tradition, blev familienavnet hos "vores" Pedersen dog fastholdt til det, det er i dag. Eksempelvis skulle Ebbas farfar, som traditionen var, have heddet Peder Rasmussen, men der var ingen tvang. At så Ebbas farfars efternavn senere er blevet stavet med et "t", må skyldes en skrive- eller hørefejl dengang. I dag er navnet Sparre-Petersen

Torrild Præstegaard og præsten Jens Thorvald Sparre.

uddødt blandt Ebbas direkte efterkommere, men navnet lever videre fra nogle af de mange børn, som hendes farfar fik med Marie Petrine og Johanne Davidsen. Se bagest under Efterskrift.

Som det fremgår nedenfor, begynder denne beretning om Ebbas fædrene linje med hendes tipoldeforældre, Peder Mortensen og Pernille Rasmusdatter. Peders aner er dog kendt i 3-4 generationer yderligere tilbage i tiden, og det kan man se i oversigten Efterskrift. Geografisk var der også her tale om familier i landsbyer indenfor et forholdsvist lille område af Nordsjælland.

Kendskabet til Ebbas aner på den fædrene side er i høj grad et resultat af det ret omfattende slægtsarbejde, der blev udført af Ebbas onkel, Jens Thorvald Sparre, præst i Torrild sogn, der siden boede i Odder som pensionist. Ebbas mor, Valborg, holdt kontakten med Jens Thorvald i mange år. Hans datter, Birgit, har bidraget til at dette hæfte kunne skrives ved at sende kopier af de grundlæggende regi-

streringer, som hendes far havde nedskrevet på såkaldte ættetavler. Slægtsprogrammer, som vi vel kalder det i dag. Det skal tilføjes, at Jens Thorvald oprindeligt bar efternavnet Sparre Petersen, og som de øvrige i slægten ændrede det til bindestregen i 1913, men senere, i 1963, for sig selv til Sparre.

Ebbas tipoldeforældre

Peder Mortensen (1778-1850)

(Side 54)

og

Pernille Rasmusdatter (1777-1835)

(Side 54)

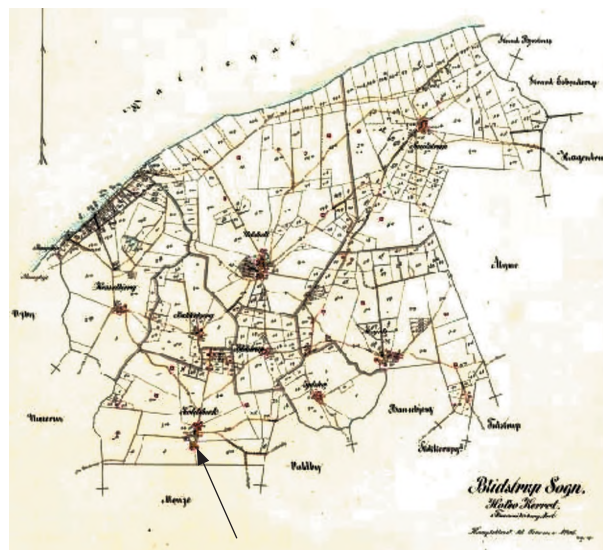
Først begiver vi os til Ramløse og møder her Peder Mortensen og hans kone Pernille samt deres 9 børn. Peder blev født i 1778, og voksede op i landsbyen, Ramløse, hvor han senere drev den fædrene gård. Pernille kom fra en lille by, Koldsbæk, ved Blistrup. Den lå, og ligger stadig, et godt stykke nordøst for Ramløse, og her voksede Pernille op i en landmandsfamilie. Hun havde på den måde allerede god erfaring med forholdene ved landbruget, inden hun kom til Ramløse. Hendes far, Rasmus Jensen, var fæstebonde, som også Peders far, Morten Larsen, og Peder selv, var det. En fæstebonde var dengang stavnsbundet til sin egn og underlagt en herregård eller hovedgård efter en aftale, der indeholdt særlige bestemmelser og vilkår.

I bogen "Find din Slægt, håndbog i slægts-historie" v/Skaaning og Klerke Larsen, er denne ordning forklaret sådan: "Fæstebonden ejede ikke selv jord og bygninger, men fik ved fæstets indgåelse med den stedlige godsejer overdraget brugsretten til ejendommen. Han skulle betale årlig afgift eller leje (landgilde) og skulle også arbejde på hovedgården (hoveri). Han var forpligtet at betale skatter og afgifter, dyrke jorden, vedligeholde bygninger og besætning og være herskabet hørig og lydig. Godsejeren havde retten til at straffe fæsteren, den såkaldte hals- og håndret, men også pligt til at forsvare fæsteren overfor 3. mand. Aftalen mellem de 2 parter kaldtes et fæstebrev."

Kort over Ramløse, 1816 (se pilen)

Koldsbæk ses lige under Blistrup, 1816 (se pilen)

Familien arbejdede i et fællesskab på gården, hvilket fremgik af arbejdsfordelingen noteret ved folketællingen i 1801. Alle 9 børn, 3 drenge og 6 piger, var hjemmeboende. De 2 ældste, Peder og Ole, på 23 og 22 år, tjente som karle og den yngste dreng, Lars på 8 år, kørte plou. Af pigerne arbejdede de 2 ældste på 17 og 19 som "for før piger" i stedet for en tjenestepige udefra, og den yngste, Marie, på kun 6 år, vogtede gæs. De sidste 3 piger blev alle kaldt "lille pige", hvilket vel må betyde skolepiger, da de alle 3 var i den alder i 1801. Børnenes forældre, Morten Larsen og Bodil Olsdatter, havde gården før Peder overtog den, og i forældrenes tid fungerede faderen også som slagter i byen. For at runde Peders generation af, blev hans brødre, Ole og Lars (Lars var ham der kørte plov som 8-årig), begge selvstændige landmænd i Ramløse.

Det har ikke været dårlige vilkår, familien har haft, men det må have krævet det daglige hårde slid for dem alle igennem årene, da kravene i fæstevilkårene skulle overholdes til punkt og prikke. Da børnene blev ældre og gift, slog de sig ned andre steder, og da Peder senere blev enkemand, overtog hans søn, Jens, gårdens videre drift, nu som selvejerbonde og med et par medhjælpere. Det fremgår af folketællingen i midten af 1800-tallet. Jenses far, Peder, blev boende på gården som aftægtsbonde sammen med sin nr. 2 kone, til de blev skilt, og han kort efter døde.

Det blev også i Jens generation, at Ramløsetiden hørte op, hans brødre ville noget andet. Ebbas oldefar, Rasmus, og hans storebror, Ole, blev begge skolelærere og kirkesangere andre steder. Vi skal derfor senere følge Rasmus noget udsædvanlige og mangeårige tilværelse på Borupegnen øst for Ringsted.

Peder Sparre (1786-1836)

(Side 55)

og

Edel Margrethe Thornsohn (1784-1866)

(Side 55)

Vi skal til Ålborg og møde Peder Sparre og hans kone Edel Margrethe Thornsohn. De blev gift i Randers i 1810 og boede i Ålborgtiden i Peder Barkes Gyde i huset kaldet "Holstes Bod". Gyden eksisterer stadig, og giver et indtryk af, hvordan den her på billedet så ud dengang.

Peder Sparre var født i Ålborg og blev jurist i 1810, samme år han blev gift med Edel. Han blev prokurator (advokat) ved underretterne i Aarhus og Viborg, og tidligere praktiserede

han også i Falslev ved Mariager i Onsild Herred, hvor den ene af døtrene blev født i 1818. Peder og Edel fik 10 børn i alt.

Med Edel Margrethes historie går vi lidt uden for rammerne. Hun blev født i Nibe og hendes far, Hans Thornsohn, blev en vigtig person i byen og dens omegn. Som jurist blev han by- og herredsfoged, og var også i en periode kongelig måler og vejer, en autorisation han dog gav videre til sin svigerfar, købmanden Morten Andersen, i 1787. Hans blev

Peder Barkes Gyde, Aalborg

prokurator for alle retter i Danmark og Norge undtagen for højesteretterne.

I 1796 blev Hans Thornsohn dog suspenderet som by- og herredsfoged, og den nye foged efterlyste beviser i denne sag ved indkaldelse af relevante kreditorer. Sagen endte med, at Hans Thornsohn efterlod sig en gæld til kongen på 1080 rigsdaler og 43,5 penning. Han led på det tidspunkt tilsyneladende af en tiltagende demens, idet Edel Margrethes fars deroute skyldtes, som en nulevende efterkom-

mer, StigThornsohn, har noteret, at hendes far var blevet vanvittig, og derfor ikke kunne varetage sine forpligtelser. Edels far døde i 1799.

Hans Thornsohns forældre, godsejeren Axel Hansen Thornsohn (1719-1769) og hans hustru Edel Margrethe Samuelsdatter Biering (1716-1794), havde testamenteret deres formue på den måde, at deres søns kone, Edel Margrethe, skulle have deres ejendomme i Nibe og deres 5 endnu umyndige børnebørn, bl.a. barnebarnet Edel Margrethe (for- og mellemnavn som moderens og mormoderens), skulle så have resten af deres formue. Deres søn skulle tilsyneladende ikke arve noget. Arvedelingen blev aktuel allerede i 1769, da Axel Hansen Thornsohn døde det år. Børnebørnenes del af arven blev overført til Overformynderiet i byen med den klausul, at renterne af formuen skulle tilfalde deres mor, Hans Thornsohns kone, så længe hun levede. Hun levede til 1794, og hvad der derefter skete er ukendt, bortset fra at hendes datter, Ane Christine Sparres mor, i 1842 og som enke, søgte Kongen om almisse under hans nærvær i Aalborg (Aalborg amtsarkiv nr. 1750). Kongens svar kendes ikke, men moderens nød behøver selvfølgelig ikke at være en følge af det tidligere testamenteredes udkomme for hende så mange år senere.

Navnet Thornsohn stammer fra 1600-tallet. Thorn Olufsen fik i 1624 en søn, som blev døbt Oluf Thorsen. Han fik igen en søn, som vel så skulle have heddet Olufsen, men man fastholdt Thorsen og ændrede det til Thornsohn for eftertiden. Det uddør i Ebbas slægt med Edel Margrethe.

Christen Nielsen (1784-1831)

(Side 55)

og

Ane Marie Sørensdatter (1788-1869)

(Side 56)

Tilbage til Sjælland, nærmere bestemt til Melby, en lille forsamling af landbrug som fødekæde til stedets hovedgård og gods, Lerchenborg, ude på halvøen Asnæs tæt ved Kalundborg. Her boede Christen og Ane Marie i et hus på Melby Mark med deres 7 børn, hvoraf kun den ene, den ældste, var pige.

Stedet blev senere kaldt Melby Nordstrand, og i dag er området nærmest helt opslugt af Asnæsværket og et olieraffinaderi, der lyser området op med kæmpe projektører for at holde arbejdet i gang også om natten. En vældig kontrast til den tid, hvor det var frugtbar landbrug, der dominerede stort set hele området.

Melby og markerne mod nord op mod Kalundborg

Christen var tømmersmand deroppe, som han også var det tidligere, da han arbejdede på godset. Derudover ejede han et jordlod, som Ane Marie nød godt af, da hun mistede sin mand på et alt for tidligt tidspunkt, og der stadig var hjemmeboende børn. Ane, der var født og vokset op i området, klarede det og blev boende i huset, indtil hun ikke kunne mere og måtte flytte over til sin søn, Søren. Her døde hun i 1869 i en alder af 81 år. Søren boede også i Melby Mark med sin kone, Karen, og deres 5 børn. Han var smed.

Niels, som var ældst af de 6 drenge, hans lange tilværelse og mødet med Petra, skal vi høre om som den ene af Ebbas oldeforældre.

Melbyområdet med Lerchenborg i dag. Nederst tv. det nye solenergianlæg på 80 hektar, svarende til 110 fodboldbaner.

Peder Larsen (1784-1826)

(Side 56)

og

Bolette Martine Mortensdatter (1790-1826)

(Side 56)

Kollerød ligger tæt på Lillerød, i Lynges sogn. Det er i dag et lille samfund, men dengang boede der ganske mange i byen, bl.a. Peder Larsen og hans kone, Bolette Martine Mortensdatter. De underviste begge de lokale børn i den lille landsbyskole, og udover undervisningen var Peder også kirkesanger i Lynges Kirke, som de hørte til.

Omtrent samtidig boede der en anden person i Kollerød, og han gjorde landsbyen kendt i hele Danmark. Det var røveren og morderen Ole "Kollerød" Pedersen, der blev henrettet på Amager Fælled i 1840, hvor man derefter kunne beskue ham på både hjul og stejle. At denne person huskes endnu i dag, skyldes hans meget omtalte selvbiografi "Min Historie", der udkom i 1978 og var baseret på hans dagbøger nedskrevet i fængslet.

Desværre levede hverken Peder eller Bolette ret længe. De døde med 6 måneders mellemrum, Peder i januar 1826, og da Bolette skulle begraves i juni, skete det samme dag som datteren Petra blev bekræftet i kirken for hjemmedåben tidligere på året.

Petra og hendes storebror, Lars Martin, og de øvrige søskende blev efterladt som forældreløse. Med hensyn til Petra og den 9 år

ældre storebror, som vi også skal høre mere om senere, kom begge i pleje. Petra i Kollerød hos indsidder og skomager Anders Jørgensen og hans kone Anne Margrethe Larsdatter. En indsidder eller inderste var en person eller familie, normalt af almuen, der boede til leje. Plejeforældrene var begge 57 år ved folketællingen i 1834, og de havde yderligere et plejebarn hos sig. Deres egne børn var alle flyttet hjemmefra, og ved folketællingen 5 år senere boede hverken Petra eller plejeforældrene i Kollerød mere.

Petra, der var fyldt 14 år, konfirmeret og færdig med skolen, var nu klar til at komme ud i arbejde. Hun valgte at rejse til Årby, hvor hendes storebror, Lars Martin, boede i Årby Skole som hjælpelærer sammen med den 80-årige lærer, Niels Stjernholm. Som man kan læse i folketællingen, boede der også en enkemadam og en tjenestepige i skolen. Petras storebror overtog kort efter lærerembedet i skolen, og Petra blev boende hos ham i flere år som medhjælp og ugift.

Årby ligger i sognet Årby, og til det hører også Melby og Lerchenborg Gods. Dertil må vi tilbage til for at besøge Ebbas oldeførelde, Niels Christensen og, igen, Petra Larsine Larsen.

Ebbas oldeforældre

Rasmus Pedersen (1814-1895)

(Side 57)

og

Ane Christine Sparre (1822-1892)

(Side 57)

Ikke langt fra Borup på Sjælland lå et lille samfund, Gammerød. Det var her Rasmus fik sin første stilling som lærer ved byens skole. Det var i 1837, og det lille samfund var dårligt nok til at se på et kort. Ser man i stedet på folketællingen i 1834, var der tilsyneladende rigeligt med børn at undervise i og omkring Gammerød, ca. 40, der enten var på vej aldersmæssigt eller allerede var skolebørn, dvs. op til 14 år og konfirmationen.

Rasmus Pedersen fra tiden på Ejby Skole

Året efter ankomsten blev Rasmus gift i Borup Kirke med Wilhelmine Rebekka Gehl. Hun var datter af Wilhelm Johansen Gehl, lærer og kirkesanger i Måløv og hans kone Ellen Marcussen. Rasmus og Wilhelmine fik 2 børn sammen og efter omkring 8 år i Gammerød, overtog Rasmus embedet på skolen i sognets

hovedby, Borup. Han fortsatte som kirkesanger i Borup Kirke. På billedet ses skolen med kirken bag ved.

Kirken var på det tidspunkt ejet af egnens store gods, Svenstrup. Ejerskabet betød, at godsejeren havde såkaldt patronats- og tienderet, og dermed, og indtil udgangen af 1800-tallet, retten til at ansætte præster og degne i sognet indtil denne del overgik til staten og dermed

Borup Skole og kirken

til et menighedsråd. Ejerskabet indebar også at godsejeren havde ret til, og senere også pligt til, at straffe sine fæstebønders og andre ansattes eventuelle lovovertrædelser, og ligeledes at dømme i mindre sager som repræsentant for staten. Med andre ord blev godsejeren en formel del af statens enevældige ledelse, indtil Grundloven af 1849 satte en stopper for det.

I en årrække før Rasmus og Ane Christine blev gift, gennemlevede Rasmus en tid med store sorger og tab. I sit første ægteskab fik han og Wilhelmine 2 børn, Petrea Mariane Helene og Wilhelm. Wilhelm døde som spæd i 1841, og moderen døde i april samme år, formentlig som følge af fødslen. Petrea blev nu tilbage, men voksede ikke op hos faderen i starten.

Rasmus levede som enkemand i den første tid i Borup og hos ham boede et plejebarn, Ernst Jacob Saxtorph Gehl, på 15 år og nr. 6 i en søskendeflok på 7. Ernst var lillebror til Rasmus kone, nu afdøde Wilhelmine Rebekka. Petrea, deres datter, vendte tilbage til hjemmet, og hun blev en del af familien, helt indtil Rasmus flyttede fra Borup mange år senere.

Efter godt 6 år som enkemand giftede Rasmus sig på ny, denne gang med Johanne Marie Jensen, og endnu engang en datter af en skolelærer og kirkesanger. Johanne Maries far var Karl Emil Jensen, lærer på Ballerup Skole nær København. Hans kone hed Charlotte Marcussen, og hun er interessant, da det tyder på, at der var en familieforbindelse mellem hende, som nu blev Rasmus svigermor, og hans plejebarns mor, Ellen, der også var døbt Marcussen. Rasmus og Johanne fik 2 børn, Theodor Emil og Harald Julius, tvillinger. De blev født i 1849, men allerede i maj 1852 døde Johanne Marie og blev begravet i Borup fra Borup Kirke.

Året efter, den 11. oktober 1853, giftede Rasmus sig med 21-årige Ane Christine Sparre i Borup Kirke. Det fremgår af kirkebogen, at Ane Christine var fra Borup og født i Aalborg. Det er dog ikke endnu lykkedes at finde hendes bopæl i Borup, selvom overblikket over beboere i sognet var nogenlunde overskueligt dengang.

Ane Christines efternavn derimod leder tanken hen på, om hun måske kunne være i slægt med de kendte Sparre fra Sverige. Hendes efternavn blev omtalt meget i hele landet omkring drabene i 1889 på Tåsinge, hvor Sixten Sparre og Elvira Madigan endte deres liv.

Navnet Sparre i Ane Christines slægt kan føres tilbage til slutningen af 1600-tallet, hvor sporene strander i Rasmus Jensens (*1680) giftermål med en Sparre, idet deres søn, Mads (*1705), fik koblet Sparre på sit efternavn ved dåben. I alle generationerne ned mod vores tid, var der tale om, at bynavnene, hvor "vores" Sparre boede, var jyske, og ingen af dem relaterede sig til hverken Sjælland eller Sverige, som var de kendte områder for den svenske Sparreslægt.

En meget omfattende biografi over den svenske slægt Sparre, der kan søges på det svenske rigsarkiv, giver ikke umiddelbart noget brugbart resultat, selvom slægten (den svenske) flere gange var repræsenteret på høje poster i Danmark, og bl.a. ejede herregården Knapstrup på Sjælland mellem 1561 og 1622. Søges navnet i en åben søgning, kommer der en del resultater frem, som heller ikke giver et brugbart resultat. Det må derfor kunne konkluderes, at efternavnet Sparres oprindelse i Ålborgslægten må søges tilbage fra 15/16-hundredtallet.

Blandt søgeresultaterne, og som en ikke uvæsentlig sidebemærkning, fandtes et link til før-omtalte slægtsforsker og præst, Jens Thorvald Sparre. Han skrev bogen "Stamtavle Over Slægten Zacho", og dette slægtsnavn kom ind i Sparre-Petersen slægten gennem præstens mormor, Erasmie Nielsdatter Davidsen, født Zacho. Dette forklarer, at de 2 yngste af Jens Thorvalds søskende fik mellemnavnet Zacho

ved dåben. For interesserede om denne del af vores slægt henvises til <bibliotek.slaegt.dk> der er slægtsforskernes bibliotek, og hvorfra bogen på over 200 sider navne vil kunne overføres.

Medens Rasmus og Ane Christine stadig boede i Borup, fik de en dreng, Thorvald Rasmus, som blev deres eneste barn. Sammen med tvillingerne fra Rasmus andet ægteskab, Theodor og Harald, flyttede familien i 1855 til Ejby skole i nabosognet af samme navn. Her havde Rasmus fået lærerembedet på den nybyggede skole og som kirkesanger i den nærliggende Ejby Kirke.

Ejby Skole 1876

Det blev til hele 30 år i Ejby, og de første år var familien samlet, men ved folketællingen i 1870 var Theodor og Harald flyttet hjemmefra, og Rasmus datter, Petrea, var, som tidligere nævnt, flyttet tilbage, og hun blev der i alle årene derefter.

I 1884 var Rasmus blevet 70 år og stoppede derfor i Ejby Skole og flyttede til Roskilde sammen med Ane Christine og Petrea. De fik nogle gode år i byen, men omkring 1890 begyndte det at knibe med helbredet for både Rasmus og Ane Christine. Helt præcist hvornår og hvorfor vides ikke, men Ane Christine blev sendt på sindssygeanstalten i Middelfart

Sindssygeanstalten i Middelfart, 1888

som patient, og i 1892 døde hun af lungebetændelse dér.

Et forsigtigt gæt om årsagen til hendes indlæggelse kunne være, at hun var blevet dement, og at man ikke dengang havde den samme indsigt og mulighederne for behandling af alderdomssvækkede personer, som vi har det i dag. Havde hun arvet sin sygdom fra sin morfar, Hans Thornsohn, der var blevet erklæret vanvittig? Måske var det det ord, man brugte dengang. Det kan dog undre, hvorfor det blev Middelfart, når de på det tidspunkt boede i Roskilde, hvor man også dengang havde Skt. Hans.

Rasmus ønskede at Ane Christine skulle begraves i Roskilde, og den 30. juni 1892 skete det på Roskilde Ny Kirkegård, og sønnen, Thorvald, kom ovre fra Them og varetog sin mors begravelse. Hendes død er indskrevet både i kirkebogen for Middelfart Sogn og Roskilde Domsogn.

Igen står Rasmus som enkemand og skal bestemme sig til, hvad han nu vil. Det ser ud til, at hans søn, Thorvald, har foreslået ham at tage med til Them Præstegård og slå sig ned dér. Ved sønnens bryllup med Johanne Cæsilie Davidsen i 1894 var Rasmus forlover og angivet i kirkebogen som bosiddende i Them på lige fod med brudens far og forlover, der var født dér.

Det er imidlertid sikkert, at Rasmus valgte at flytte fra Them og til København i stedet, men allerede året efter, i 1895, kunne han ikke mere. Hans dårlige lunger og strubehosten overlevede han ikke, og han døde i slutningen af november det år i sin bolig på Frederiksvej 6, en lille blind vej overfor Zoologisk Have på Frederiksberg. Hvorfor dér? Et par år før havde Thorvalds svigerforældre, Niels og Petra, boet på Mathildevej 6, hvortil de var flyttet efter deres ophold i Fredensborg. Mathildevej var, og er også i dag, en lille vej smeltet sam-

men med Frederiksvej, så det må nok have været Thorvald, der havde sørget for disse lejligheder med et par års mellemrum.

Rasmus blev begravet den 5. december 1895 og lagt ved siden af Ane Christine. Også denne gang blev begravelsen fra Roskilde Domkirke foretaget af hans søn.

Niels og Petra møder vi umiddelbart herunder.

Niels Christensen (1815-1891)

(Side 58)

og

Petra Larsine Larsen (1826-1891)

(Side 58)

Skal vi have de sidste oldeforældre med, må vi tilbage til Melby Mark, og helt tilbage til 1815, hvor Niels Christensen blev født og døbt i Årby Kirke. Han voksede op i en søskendeflok på 7, hvor de 6 var drenge. Det har nok gået lidt livligt til. Niels blev konfirmeret 14 år efter i Årby Kirke, og både hans opførsel og hans kundskaber blev registreret i kirkebogen som gode ved den lejlighed.

Kort tid efter konfirmationen gik Niels ned til Lerchenborg Gods for at søge arbejde. Familien var kendt dernede i forvejen, da Niels far på et tidspunkt arbejdede på godset som tømrer. Det fremgik af folketællingen i 1834, at Niels arbejdede på Hovedgården som jæger. Der havde ikke været en folketælling i landet siden 1801, så den i 1834 var faktisk den første i over en generation, og af den grund kan det ikke fastslås, om Niels startede umiddelbart efter sin konfirmation.

I januar 1851 var Niels blevet skovrider i Asnæs Skov, hvilket må ses som en forfrem-

melse i ansættelsen på Lerchenborg. Han blev dermed den næste i rækken af skovridere på godset, hvor han afløste enkemanden Conrad Splittdorff og flyttede ind i skovridergården. Conrad Splittdorff var afgået ved døden i en alder af kun 62 år, og ved en senere folketælling fremgik det, at hans datter, Andrea, boede til leje i Årby Skole hos Petras førømtalte storebror, Lars Martin.

En skovrider er en betegnelse for en ledende medarbejder i en skovbrugsvirksomhed eller på en ejendom, som ejer meget skov, typisk større godser. I Danmark er ca. 75% af skovene i dag private, resten ejer staten.

I april giftede Niels sig, i en alder af 36 år, med en person vi allerede kender, Petra Larsine Larsen 11 år yngre og oppe fra Årby Skole. Brylluppet foregik i Årby Kirke, og den ene forlover blev Petras storebror, Lars Martin. De nygiftede flyttede ud i Asnæs Skov i førømtalte skovridergård. Gården havde også landbrug og ser man på folketællingerne de

Aarby Skole

følgende årtier, var der knyttet 3 tjenestepiger og en karl eller 2 til husholdningen, ligesom børnene havde en lærerinde boende. På et tidspunkt omkring 1855 havde de også den 17-årige Marie Kirstine Bolette Martine Larsen i pleje. Hendes 2 sidste fornavne var de samme som hendes mormors og hendes efternavn det samme som Petras mor. Der må derfor være tale om, at plejebarnet var Petras niece.

Niels blev i ca. 40 år i sin ansættelse på Lerchenborg, og i den lange årrække fik han og Petra i de første 10 år efter deres bryllup 6 børn, 3 af hvert køn. Familien var nu solidt funderet i samfundet igennem de følgende mange år, men med udgangen af 1879 måtte familien flytte fra gården, da Niels blev pensioneret i en alder af 70 år. En ny skovrider flyttede ind og familien skulle finde sig et nyt sted at bo.

Ved fraflytningen bestod familien af Niels og Petra samt deres ene datter, Anna Cathrine

Larsine på 26 år. De rejste til Fredensborg i Asminderød Sogn, og flyttede ind i et hus, hvor der i forvejen boede 2 enker og den enes hushjælp. Niels og Petras anden datter, Maria Petrine Larsine, boede på det tidspunkt sammen med sin forlovede, stud.theol Thorvald, hos Rasmus og Ane Christine på skolen i Ejby. Hun og Thorvald blev dem, der i 1884 knyttede slægtsbåndet mellem de 2 familier. Gunnild, Niels og Petras yngste datter, har vi endnu ikke hørt noget til, men da hendes forældre flyttede fra Fredensborg til København, var det hende, der fulgte dem og ikke Anna Cathrine, som jo ellers havde fulgt forældrene, da de flyttede til Fredensborg.

Niels og Petra flyttede til Mathildevej 6 på Frederiksberg i en lejlighed lige overfor Zoologisk Have og om hjørnet ved Fredensvej, hvor Thorvalds far, Rasmus, kom til at bo et par år senere. Zoologisk Have eksisterede også dengang, omend i en noget mere enkel udgave, og en overgang med særlige udstillinger af levende mennesketyper fra eksotiske steder i verden.

Begyndelsen af 1891 blev et sørgeligt år for familien og for Niels og Petra. De blev begge ramt af sygdom og døde indenfor 2 måneder. Petra i februar af den dengang frygtede lungeturberkulose og Niels i april af en blodprop i hjernen. Begravelserne fandt sted fra Frederiksberg Kirke og til Holmens Kirkegård.

Ebbas farfar og farmor

Thorvald Rasmus Petersen (1854-1932)

(Side 59)

og

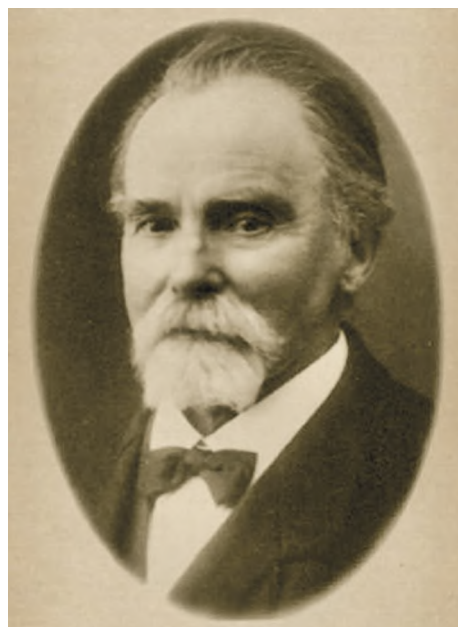
Marie Petrine Larsine Christensen (1860-1893)

(Side 59)

Thorvald blev født i Borup i 1854 og blev døbt samme år i Borup Kirke mellem Køge og Ringsted. Han voksede op i byen og senere også i Ejby. I begge tilfælde i egnens skoler, da det var helt almindeligt dengang, at skolen også var lærerens private bolig, og læreren var hans far, Rasmus Pedersen. Den tætte tilknytning til kirken, såvel personligt gennem faderen, samt beliggenheden tæt på boligen, har naturligt nok præget Thorvald igennem opvæksten, og sikkert været medvirkende til den vej han senere fulgte.

Thorvald blev konfirmeret i 1869, den første søndag efter påske, 4. april, og dommen over kundskaber og opførsel, som det hed i kirkebogen, blev for hans vedkommende ug- i kundskaber og mg i opførsel. Fine domme, som i dag vel vil kunne sammenlignes med 10 og 7, men det var jo også en skolelærerfamilie, Thorvald voksede op i.

Grundlaget var nu lagt for en videregående skolegang, som ikke kunne tilbydes i de små samfund. Thorvald måtte derfor finde en latinskole, så han kunne kvalificere sig yderligere for at kunne blive student. Allerede som 16-årig boede han ikke hjemme, men det videre skoleforløb er ikke kendt, bortset fra det år, 1880, hvor han var hjemme i Ejby sammen med sin kæreste, Maria, og blev noteret som stud.theol og med fast bopæl i København. Maria boede i Fredensborg hos sine forældre. Thorvalds titel som stud.theol indikerede, at han havde afsluttet det obligatoriske filosofi-

Thorvald Rasmus Sparre-Petersen

kumår på universitetet, som man skulle bestå for at kunne læse videre.

Godt 4 år efter var han færdig med sin uddannelse som cand.theol og klar til sin første ansættelse som præst. Det blev på Mors fra den 1.1.1885, men inden da skulle Thorvald og Maria giftes, og det skete i august 1884 i Fredensborg Slotskirke.

Nordpå fra Nykøbing Mors kommer der en vej til højre efter omkring 8 km. Følger man den, er man straks i byen Alsted, der i 1880-erne husede ca. 200 indbyggere. Også dengang var dette lille sted et af de utallige

Alsted og Skarum. Se stien fra præstegården i Skarum op til kirken

små sogne på Mors, og her skulle Thorvald så begynde sit første embede som sognepræst.

Men hverken kirke eller præstegård var at finde i byen. Det var nødvendigt at fortsætte gennem byen og op ad bakken mod træerne på toppen. Følger man vejen i dag, havner man næsten automatisk på den lille kirkes parkeringsplads. Så smukt et sted med en uendelig udsigt over mod Dråby Vig og Limfjorden nedenfor. Den lille kirke dér er bygget af tunge kvadresten og er fra begyndelsen af 1600-tallet. Den var der også for beboerne i Skarum nedenfor bakken, for de havde ingen kirke,

Alsted Kirke med skolen i baggrunden

men de havde præstegården og deres egen sti op over markerne, så både de og præsten kunne mødes oppe i kirken på søn- og helligdage. På billedet ses præstegården, det eneste, og lidt senere billede, der har kunnet fremskaffes.

I Thorvalds embedsperiode på Mors var han samtidig præst i Bjergby Sogn og fra januar 1886 også i Sdr. Dråby. Det var også ganske små kirker, som Alsted Kirke, og udover at de alle var små, manglede de tårnet, og derfor

Præstegården i Skarum 1915. Præstefamilien Faulenberg og gårdens forpagter (Morsø Lokalhistoriske Arkiv).

blev de, og bliver i dag, kaldt kullede kirker. Der skulle være en klokke, og som det kan ses på fotoet af Alsted Kirke, har også den et lille stillads med en klokke under et halvtag. Ordet kullet bruges også i andre betydninger, som noget der er fladt eller nøgent. Kullen i Sverige eller den kullede (skaldede) Greve som eksempler.

Hvor mange gange har Thorvald ikke gået ad kirkestierne i dette område, i dagslys og buldrende mørke, i sne og frost og hylende vinde fra vest og i de skønneste sommerdage og her knyttet bånd til menighederne, der stort set kun havde ham som deres vejviser. Han var en alvorsmand og meget afholdt. Det kan man se af de fotos af ham, der endnu findes, og af den gave Thorvald fik af menighederne 3 år efter, han var rejst derfra. Også Marie måtte deltage ved møder og sammenkomster i præstegården, hvad man jo også forventede, at en præstekone gjorde, for at dagligdagen kunne hænge sammen for præsten og hans familie – og for de lokale beboere.

I de næsten 7 år de boede i Skarum Præstegård fødte Marie 3 børn, Henny, Otto og Arne. Da tiden så var inde, var det en hel familie, der skulle tage afsked og rejse derfra til

Kirken i Them og hovedvejen mod Silkeborg nord på forbi kirken, også i dag, bare bredere.

Them nedenfor Silkeborg, hvor Thorvald fra maj 1892 havde fået embedet som sognepræst ved Them Kirke.

Them var egentlig ikke meget større end landsbyen, de rejste fra, men det var en større kirke med tårn og præstegård ved siden af. Om det betød noget for Thorvald kan ikke vides, men det blev et hjemsted for familien over de næste 14 år.

I begyndelsen ville skæbnen det dog anderledes. Marie blev syg, fik tuberkulose, og døde kun 6 måneder efter, de var ankommet. Det var en stor sorg for Thorvald og de 3 børn, og det blev da også ganske umuligt for Thorvald at klare det alene. I april 1894 ægtede han den lokale sognefogeds datter, Johanne Dorthea Cæcilie Davidsen, i Them kirke. Johanne overtog moderrollen for børnene, og i løbet af de kommende år i Them fik hun og Thorvald yderligere 6 børn. Det var mange munde at mætte og en stor opgave for Johanne, selvom hun endnu var ung.

Ovenfor blev det nævnt, at Thorvald og Johanne havde fået en gave til deres bryllup fra

Johanne Davidsen

menighederne i Alsted og Skarum 3 år efter, at Thorvald var rejst derfra. Gaven var et vægur, som i mange år, med sine slag, fortalte om tidens gang i præstegården. Da sønnen, Otto, arvede uret, fulgte det ham. I dag hverken slår eller går det, men det hænger, lige til at trække op, som et minde på væggen hos dette hæftes forfatter.

Uret var først og fremmest en tak til præsteparret Thorvald og Marie fra et par taknemmelige menigheder i nogle små samfund på Mors. At de stadig huskede dem, kan man læse på den hilsen, der sidder på en lille plade på uret, og at det var en bryllupsgave til Thorvald og Johanne viser urets fabrikation i marts 1894 og i teksten på den lille plade.

Et gammelt århundrede var gået og 1900-tallet ankom med en voksende industrialisering i de store byer, medens livet i landdistrikterne endnu ikke var blevet en del af den teknologiske udvikling, og derfor gik livet sin vante gang i de små samfund, som også Them hørte til. Thorvald fortsatte i Them til august 1906, da han og familien umiddelbart derefter rejste videre til Gamtofte ved Assens på Fyn. Her havde Thorvald, i en alder af 52 år, fået embedet ved Gamtofte Kirke, ikke kun som præsten i sognet men også som provsten i stiftet. Det var her i Gamtofte, at Thorvald i 1913 fik den officielle tilladelse til bindestregen mellem Sparre og Petersen.

Gamtofte Kirke var på det tidspunkt ejet af Brahesborg Gods på samme måde som i Borup, hvor Svenstrup Gods ejede Borup Kirke, og hvor Thorvalds far havde været tilknyttet. I Gamtofte havde Brahesborg pationats- og tienderetten indtil 1912, hvorefter der blev valgt menighedsråd, som vi kender det i dag. Den såkaldte kaldsret, dvs. retten til at ansætte og også afskedige personale ophørte ligele-

Gamtofte Kirke (Maleri af Chr. Blache, 1887)

des, medens forpligtelsen til at vedligeholde kirken fortsatte.

I 1907, kun 10 måneder efter familien var ankommet til Gamtofte, skete det sørgelige, at Thorvalds ældste barn, Henny, blev syg af tuberkulose og døde den 13. juni. Henny blev kun 22 år og hendes far varetog begravelsen fra kirken.

I 1919 fejrede Thorvald og Johanne deres sølvbryllup, og som det ses af fotoet med mange gæster i alle aldre. Nogle af gæsterne var lokale beboere, medens andre var familie. Iflg. lokalarkivet for Gamtofte er nogle af disse navne angivet hos dem, mest lokale personer, medens andre er genkendelige for os. I midten sølvbrudeparret og lige over dem sønnen Otto og lige over ham hans kone, Valborg. Det har ikke været muligt med sikkerhed at sætte navne på de øvrige familiemedlemmer, dog kunne pigen yderst til venstre på første række være Ebba, hun var 10 år dengang. Herren ved siden af Thorvald kunne være en af de

Sølvbryllup i Gamtofte præstegaard i 1919

tidligere omtalte tvillinger, da han til forveksling lignede faderen, Rasmus Pedersen, der var død lang tid før. (Er der i dag nogle i familien, der vil kunne genkende personer på

Præstegården i Gamtofte efter det engelske flystyre i 1944

billedet, især børnene, send da venligst en meddelelse.)

Thorvald virkede i Gamtofte i 18 år, og da han blev 70 i 1924, måtte han forlade embedet og Gamtofte Præstegård, som pensionist. Præstegården, som familien forlod, blev 20 år senere ødelagt, da en engelsk krigsflyver blev skudt ned i området. Resultatet kan man se på fotoet. De omkomne engelske flyvere blev

begravet på Assens Kirkegård, og en mindesten blev opsat ved Gamtofte Kirke og ny præstegård måtte opføres.

Nu blev spørgsmålet hvor Thorvald og Johanne skulle flytte hen. Thorvald ønskede at fortsætte som præst, og det endte med, at han fik et nyt embede endnu et stykke østover, i Sorø. Her blev han ansat som provst emeritus i det såkaldte Sorø

Landdistrikt under Alsted Herred. Det var en lidt speciel konstruktion, men distriktet dækkede de kirker, der lå rundt om selve Sorø, og derfor blev de samlet administrativt med en provst som leder på vegne af områdets biskop. I denne konstruktion indgik også den gamle og historiske

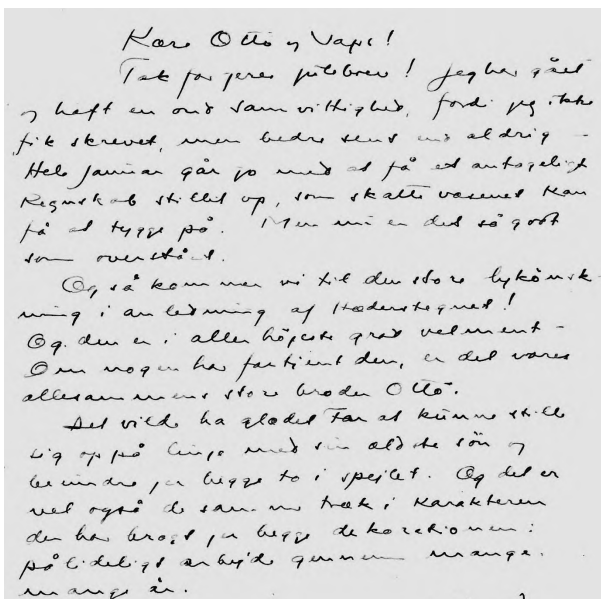

Klosterkirken i Sorø

Klosterkirke, der, også i dag, fungerer som Sorø Akademis kirke.

Hvor længe Thorvald havde embedet, ved vi ikke, men det må absolut have været en anerkendelse af hans mangeårige virke inden for kirken, at han kunne slutte med dette embede. Han blev en kirkens mand i hele sit voksne liv og fik også Ridderkorset for sit mangeårige virke. En efterårsdag i november 1932 døde

Uddrag af Alfs brev som dokumentation for Thorvalds ridderkors

Thorvald i hjemmet "Villa Flora" på Trautnervej 24. Han blev begravet på Sorø Ny Kirkegård og sønnen, Jens Thorvald, fra Torrild Kirke, var præsten ved begravelsen. Thorvald blev 78 år.

Birgit Sparre-Petersen skriver disse linjer om Thorvald, hendes farfar, i et brev fra 1998 til mig. "Jeg ved dog så meget, at farfar var et meget rart og også et meget troende menneske. Han havde mange talenter, spillede vældig godt klaver – havde absolut øre, komponerede lidt og improviserede ved klaveret. Han kunne også tegne. Så vidt jeg har forstået, var han meget afholdt som præst/provst de steder, han var ansat".

Johannes skæbne efter Torvalds død er ukendt. Boligen i Sorø må fraflyttes, men hvor hun så flyttede hen vides ikke. Johanne døde den 4. juni 1942 på Sct. Lukasstiftelsen i Hellerup ved København og blev begravet 9. juni på Sorø Ny Kirkegård, ligeledes ved sønnen, Jens Thorvald, fra Torrild.

Thorvalds 2 sønner fra ægteskabet med Marie, Otto og Arne, skal have et par ord med. Otto kan vi læse meget mere om nedenfor, han var jo Ebbas far. Arne, at han udgik fra Sorø Akademi i 1905, arbejdede på kontor i Silkeborg, og i 1911 immigrerede han med kone og 2

børn til USA, hvor de slog sig ned. Arnes lillebror, præsten fra Torrild, besøgte Arne i 1920 og sejlede fra Frankrig, hvor han boede på det tidspunkt.

Ridderkorset

Ebbas far

Otto Sparre-Petersen (1886-1952)

(Side 60)

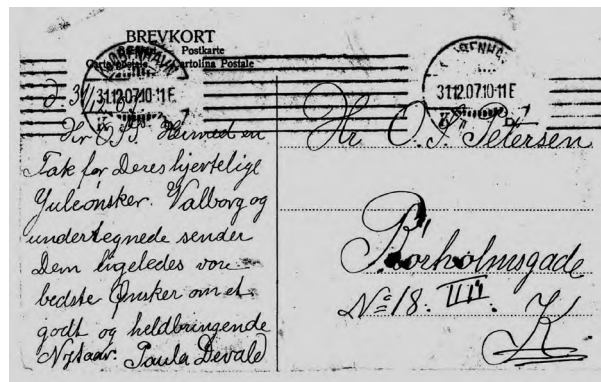

Otto på sit kontor på hospitalet

Vi har hørt om Ebbas far flere gange allerede, og iflg. hans egne optegnelser, er han født og vokset op i Skarum på Mors og Them tæt på Silkeborg. Han gik i skole i Silkeborg og sluttede med en realeksamen.

Otto var nr. 2 blandt 3 søskende, hvor hans storesøster, Henny, døde tidligt, og hans lillebror, Arne, udvandrede til Amerika. Ottos mor, Marie, døde også tidligt, og han fik i faderens ægteskab med Johanne Davidsen 8 søskende, hvoraf de 2 yngste med mellemnavnet Zacho blev født i Gamtofte.

Otto ville gerne uddanne sig inden for teknik, den moderne tid var begyndt, så her måtte der være muligheder. Efter skoleafslutningen i 1901 gik han i gang med sin uddannelse som maskinarbejder hos fabrikant Heise på Mors. Han flyttede derfor tilbage til Mors, nu i Nykøbing, hvor han blev de næste 4 år. Han blev udlært, men det var ikke nok. Han ønskede at uddanne sig videre til maskinist og rejste derfor til København, og fik sig et værelse. I perioden 1906 til 1908 arbejdede han i praktik på Orlogsværftet og hos det store skibsværft B&W. Samtidig gik han på teknisk skole, hvorfra han tog en maskinisteksamen i 1909. Samme år fik han aftjent sin værnepligt som assistent i Marinen.

Den første kontakt allerede i 1907

Så stod han dér med en del beviser på sine færdigheder og en titel som teknikumingeniør, iflg. den daværende Ingeniørforenings oversigt. Han var flyttet et par gange og boede fra november 1907 i Rørholmegade 18, 4., i et værelse han havde lejet, og det var dér, allerede i 1907 nede i den fælles gård, de fik øje på og for hinanden, ham og Valborg. Allerede året efter måtte de dog ændre mange tanker og planer om fremtiden. Valborg blev gravid.

Det må have været en svær tid for dem begge, men som historien viser, stod de det igennem i fællesskab. Især Ottos far og hans kone, der begge var solidt forankret i den kristne tro, tog det tungt med at Valborg blev gravid i så ung en alder. Det skrev de fra præstegården i Gamtofte gennem en kort hilsen til svigerforældrene ved bl.a. den 31. maj 1909 at skrive "Gud gøre ret i om Naade godt for de unge". Et sådant ønske, hvor velment det end så ud til at være, kan man jo kun udtrykke, når man mener, at der er begået en synd og lader ens tro råde. Det var nok en anden tid.

Den menneskelige støtte fik Otto og Valborg af Valborgs forældre, der gav deres datter og barnebarn husly i Sølvgade, indtil det var muligt for den lille familie at kunne samles igen, da Otto måtte rejse til Fyn, hvor han havde fået arbejde. Det noget anstrengte forhold til Ottos far og Johanne blev dog bedre senere, hvilket nok bedst ses af billedet fra deres sølvbryllup 10 år senere.

Otto havde fået ansættelse som maskinasistent på Nakkebølle Sanatorium mellem Fåborg og Svendborg, ikke langt fra familien i Gamtofte Præstegård. I Nakkebølle blev han imidlertid ikke lang tid og årsagen til at han rejste, kan vi kun gisne om, men måske havde det noget at gøre med, at sanatoriet blev drevet af katolske nonner, eller at Ottos far måske ikke kunne give Otto og Valborg den støtte i præstegården, som en lille ny og meget ung familie kunne have behov for.

Allerede i slutningen af 1911 fik han ansættelse som maskinmester på et tilsvarende sanatorium i Gjesing lige nord for Esbjerg og med Nørreskoven som nabo. Det hed Spangsbjerg Sanatorium, og her blev han til 1917. Det var også her Valborg og Ebba sluttede sig til

Spangsbjerg Sanatorium

Elværket i Esbjerg

Otto, så der kunne blive ro i familien, og deres tilværelse sammen kunne falde på plads. I 1917 måtte Otto igen videre, og han fik en stilling som maskinmester på Esbjerg Elektricitetsværk, det nuværende kulturhus. Familien flyttede ind midt i Esbjerg, på Østergade 62 overfor stationen. Det blev en ansættelse, der varede i 7 år, og i 1924 var det så slut, ikke blot på værket, men også i Esbjerg.

Otto og Valborg fik en stor vennekreds i Esbjerg, bl.a. gennem den lokale fodboldklub, hvor Otto var formand i en årrække, men også gennem Valborgs teaterinteresser. I en afskedssang fra 1924 gav deres gode ven, Arne Riber, på fineste vis et portræt af Ebbas far, et portræt der i dag kan stå som gældende for Otto som person.

Arne Riber og hustru, 1934, Munkebjerg

"Ved Afskedsfesten for Eks-formand Sparre-Petersen" af Arne Riber. Afsunget på melodien "Der er et land, dets sted-":

1

*Der var engang for mange år tilbage
en lille mand, som spilled venstre wing
på fodboldbanen uden spor af klage,
skønt han i venstre side havde sting!
Som mester han i Nørreskoven bo'de,
men mester var han ej i fodboldspil,
til gengæld havde han det gode hoved,
som mange fine ting ku' bruges til.*

2

*Enhver på jorden er sin egen løn værd,
og Sparre-P. fortjente også sin,
men laurbær vandt han ikke på et grønsvær,
for dér han nærmed sig parodi'n.
Det så han straks og vied' sine evner
til sportens fremme ved at være med,
når der sku' arrangeres fest og stævner.
Han var parat i både "Krig og Fred".*

3

*Han formand blev i "Esbjerg Amatør-Klub,
og dér var Sparre på sin rette plads,
var han til møde sammen med en "skør trup"
så ku' han sommetider være kras!
Ja, det vil sige, han var ej krasbørstig,
han sa' sin mening høfligt, pænt og klart,
og som vi andre ku' han være tørstig,
og det kan til tider være meget rart.*

4

*Fra gammel tid var karneval på mode,
og her i byen er det også kendt,
hr. Sparre fik ideer, der var gode,
for hans opfindsomhed var eminent!
En Zeppeliner og en ægte u-båd,
for ham var småting og kun børneleg,
vi kendte alle sammen Sparres snu råd,
og vidste, at han svigtede os ej!*

5

*I otte år omtrent var Sparre formand,
så kom den kendte sammenslutningstid*
og sikkert med en del af æren står han,
hans ord blev hørt, da der var strid og splid.
Så kort en tid han kunne klubben lede,
han rejse skal til Kongens København,
en trøst det er, at Klubben allerede
i Esbjerg By har vundet sig et navn!*

6

*Når sportens venner samles denne aften
så er det for at sige ham farvel
og takke ham for viljen og for kraften,
samt ønske ham al lykke og alt held!
Når tiden går og glade dage svinder,
når fortids glæde synker i sin grav,
så gudskelov, vi leve kan på minder -
Vor kære formand – tak for hvad du gav!*

** "Esbjerg Amatør Klub af 1911" blev sluttet
sammen med "Esbjerg Boldklub af 1898" til "Es-
bjerg forenede Boldklubber" (EfB), som den stadig
hedder.*

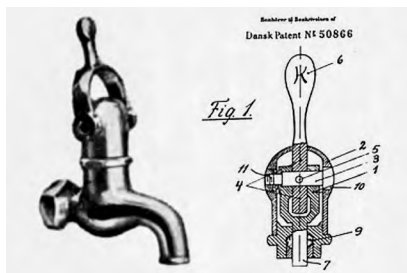

Det nye hospital i Gentofte, 1930

I 1949 ved boldklubbens 25 års jubilæum, den 23. juli, blev Otto bedt om at skrive et indlæg i festskriftet. Indlægget sluttede med følgende: "Jeg sender en taknemmelig hilsen ikke alene til gamle sportskammerater, men til hele den friske sportsungdom i Esbjerg by, som har givet mig og min hustru vor ungdoms mest uforglemmelige minder...".

Otto havde fået en meget eftertragtet stilling som maskinmester på et nyt stort hospital, der skulle opføres i Gentofte nord for København. Et pionerarbejde han havde de bedste forudsætninger for at varetage. Han begyndte den 1. december 1924 på Frederiksberg Hospital, og hospitalet i Gentofte åbnede for de første patienter 3 år efter.

På Københavns Amts Sygehus i Gentofte, som det officielt hed, arbejdede Otto i 28 år til 1952, de sidste 13 år som overmaskinmester. Det var også her, at Otto i 1935 fik patent på

Ottos dybeste tanker og et patent i 1935

et armatur, der med hensyn til holdbarhed og egnethed, primært til hospitaler og andre lignende institutioner med stort forbrug, blev epokegørende. Han kaldte sin opfindelse for SP-taphanen, der bl.a. blev installeret på hospitalet i Gentofte, på Glyptoteket i København og i den danske ambassade i Saudi Arabien. Otto solgte patentet ret hurtigt til en maskinfabrik, og hanen bliver stadig produceret og markedsføres, primært gennem arkitekter, af firmaet Toni.

Omkring midten af 30-erne købte Otto et sommerhus i Tisvildeleje, som han nød at være i, og som det fristed det blev. Her var højt til himlen og friske vinde, ganske som han huskede det fra årene i både Skarum og Esbjerg. Som tidligere nævnt blev det også et dejligt sted for familien gennem mange år. Det fremgår bl.a. af en smalfilm fra sommeren 1942 og fra Ottos svigermors glæde ved at komme derop. Sommerhuset blev døbt "Lille Strandbakke", men eksisterer nu kun i minderne om en svunden tid.

For Ottos karriere, hans opfindsomhed og indsats indenfor sundhedsvæsenet fik han den 19.1.1952 tildelt Ridderkorset. Velfortjent, men desværre lidt sent i hans tilværelse. Ottos bror, Alf, skrev et brev på Ottos søskendes vegne om deres glæde og stolthed over, at han havde modtaget hæderen og sluttede med at skrive, at Otto var en god storebror. Otto døde desværre alt for tidligt, et halvt år efter, og han blev begravet på Gentofte Kirkegård.

Ridderkorset

Afsnit 3

Ebba Devald Sparre-Petersen (1909-1942)

(Side 60)

Ebba, 1936

Ebba blev født på Fødselsstiftelsen i København, afdelingen i Adelgade, den 17. 5.1909. Her blev hun også døbt 14 dage efter. Hendes far skulle på det tidspunkt gøre sin uddannelse færdig og aftjene sin værnepligt, medens hendes mor, i sin unge alder, havde brug for hjælp og støtte. Hun og Ebba flyttede derfor ind hos Valborgs forældre i Sølvgade 91.

I den første tid, hvor Ebbas far var i nærheden, kunne det unge par fint klare at passe deres lille datter, men da han måtte rejse til Fyn i sit nye arbejde, blev der en kortvarig adskillelse, hvor mor og datter måtte blive i København. Ebba var blevet 1 år, da den lille familie blev samlet i Gjesing lige uden for Esbjerg, hvor hendes far havde fået et nyt arbejde. Derefter var alle 3 sammen som familie, indtil Ebba mange år senere rejste hjemmefra.

Ebba var i Esbjerg op til starten af 1924, hvor familien flyttede til København på grund af hendes fars kommende arbejde på amtssygehuset i Gentofte. Hun var tilbage i Esbjerg igen, i hvert fald fra januar 1930, og hun kendte Mogens Hersom, sin kommende mand, på det tidspunkt, da også han boede i Esbjerg, i Torvegade 63, hos sine forældre.

Ebba blev gift med Mogens den 2. januar 1931 i Gentofte Kirke. Ebba og Mogens ventede

allerede da deres datter, som blev født den 6.april 1931 på sygehuset i Gentofte. Hun fik navnet Inger Elin ved dåben i Søborg Kirke, Søborggård Sogn, den 7.2.1932, næsten 1 år efter at hun blev født. At dåben fandt sted i Søborg Kirke skyldtes, at Ebba og Mogens på det tidspunkt og ret kortvarigt boede på Christianehøj 113, ganske tæt ved kirken på Søborg Hovedgade.

4 måneder efter Ingers fødsel, den 16. august 1931, skrev Ebba til sine forældre, igen fra Esbjerg, medens Inger opholdt sig hos mor-mor og morfar i Gentofte. Inger kom dog over til sin mor kort tid efter, og allerede den 31. marts 1932 startede brevene fra Ebba, nu fra Struer i Nordjylland. Hun boede her, medens hendes mand boede og arbejdede på Sjælland, vistnok i Slagelse. Det viser sig, at Ebba og Inger boede hos svigerfaderen, der var blevet enkemand, for at hjælpe til i hans hus sammen med en husbestyrerinde. Svigerfaderen var, som DSB-ingeniør, flyttet fra Esbjerg til Struer.

Ebbas og Ingers ophold i Struer varede til ind i året 1933 og afsluttedes med et brev til Ebbas forældre i juli det år. Brevet gav ikke direkte oplysning om bruddet med hendes mand,

Her boede Ebba som hushjælp for sin svigerfar, Engelbrecht Moltke Hersom

men i forløbet af brevperioden anes en tiltagende nedslæthed hos Ebba over, at hun og datteren skulle opholde sig hos svigerfaderen og ikke sammen med mand og far. Et brud var tilsyneladende uundgåeligt, tilsyneladende på grund af manglende interesse fra mandens side, på et tidspunkt, hvor der var planer om, at de ville flytte til Fredericia. Det fremgår af et følelsesladet brev fra Ebbas mormor, Paula, til Ebbas mor, der ikke efterlader tvivl om, hvem hun anså som skyld i bruddet.

Ebba var tilbage i Søborg i 1935, men formentlig allerede fra sent i 1933, hvor en hilsen fra hende, på Ingers vegne, til fru Lichtenberg, afslører den forkerte stavemåde på fruens efternavn. Fru Lichtenberg var Ebbas kommen-

Emmy Carla Lichtenberg, født Mammen

Her boede Ebba. Personerne ukendte

Inger leger. Formentlig på Christianehøj 113 i Søborg. Forsidefoto af Ebbas julehilsen til fru Lichtenberg

de mands mor, og Ebba havde lejet sig ind i et lille hus i Søborg på Kildebakkegårds Alle nr. 65, "Klaus Hus", nabohuset til nr. 67. Begge huse var ejet af familien Lichtenberg. Kildebakkegårds Alle var i øvrigt en parallelvej til førortalte Christianehøj.

At Ebba flyttede til det lille hus sammen med Inger, fik den glædelige konsekvens, at hun fik mulighed for at lære Lichtenbergfamilien og de jævnaldrende venner til familiens børn godt at kende. Ebba og den ene søn, Richard, fandt sammen, og de besluttede sig til at gifte sig. Det kunne imidlertid ikke ske før end i 1936 på grund af skilsmissevilkårene. De blev gift den 24.10.1936 i Gentofte Kirke og flyttede til Gentoftegade nr. 56 E, 2., og senere til Ellemosevej 49 i Hellerup, hvor familien slog sig ned og hvor børnene voksede op.

En martsdag i 1942, hvor Ebba havde født

Ebba og Inger på skovtur, april 1936. Sted ukendt.

Ebbas bryllup med Richard, 1936. Tv for Ebba Richards mor, Emmy, ovenfor tv Ebbas far, th for Richard Ebbas mor, over Richard Ebbas mormor, stående nr. 2 fra højre Richards far, Harald. Nederst Inger med en ven.

2 børn yderligere, Elisabeth i 1938 og Niels Thorkild i 1940, følte hun sig syg, og i løbet af nogle få dage, onsdag den 18. marts, døde hun på Frederiksberg Hospital af en ond-sindet hjernebetændelse. En meget tragisk hændelse for familierne, der mistede både en datter, en hustru og børnenes mor. Ebba blev begravet fra Dyssegård Kirke tirsdag den 24. marts, og hendes gravsted på Hellerup Kirkegård blev bevaret i mange år.

Ebbas tidlige død var en tragedie, som vores slægt også var blevet ramt af tidligere. Ingers far, Mogens Hersom, havde tidligt afskrevet sit faderskab, og det blev nu vigtigt, hvad der skulle ske med Inger, der var 7 og 9 år ældre end sine søskende. Da hun tidligere i sit liv havde boet hos Ebbas mor og far i længere tid, blev det besluttet i familien, at Inger kunne adopteres af Richard, men at det ville være det bedste for Ingers fortsatte opvækst, at hun kunne komme i pleje hos sin mormor

og morfar, der jo havde mistet deres datter. Det var en god beslutning, og sådan blev det. Inger fik efternavnet Lichtenberg i forbindelse med adoptionen, men hendes små søskende fik med aftalen et sjældnere samvær med deres søster, et samvær, der dog blev oftere, som de alle blev ældre.

Ebbas 3 børn, Inger, Elisabeth og Niels

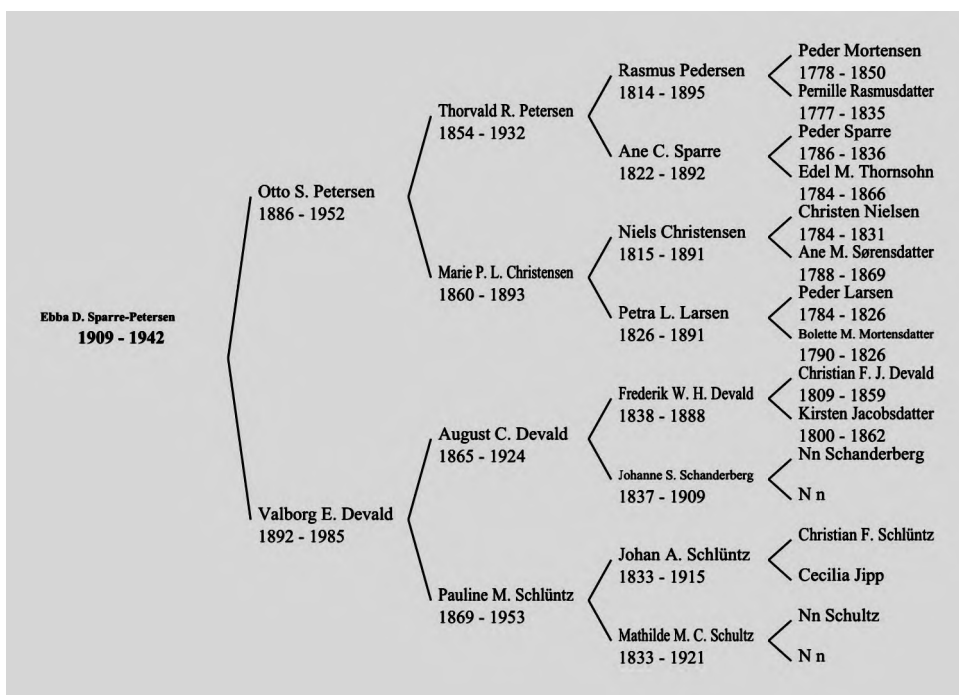

Afsnit 4

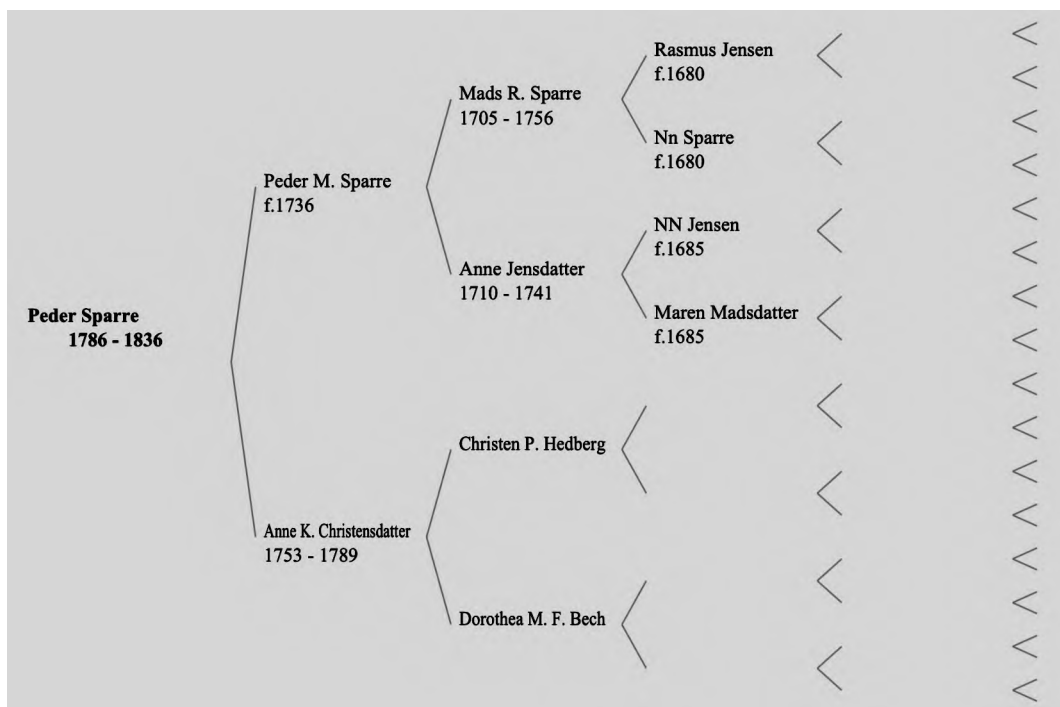
Efterskrift

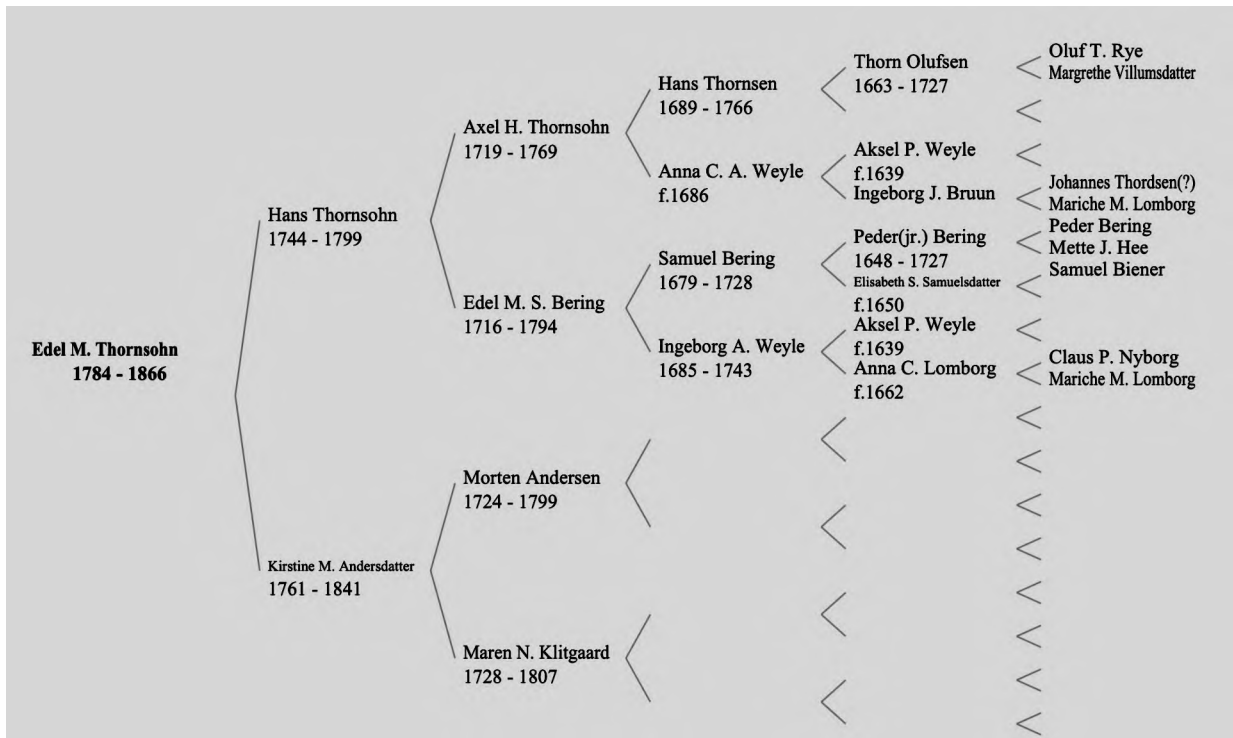

Ebbas aner, en oversigt

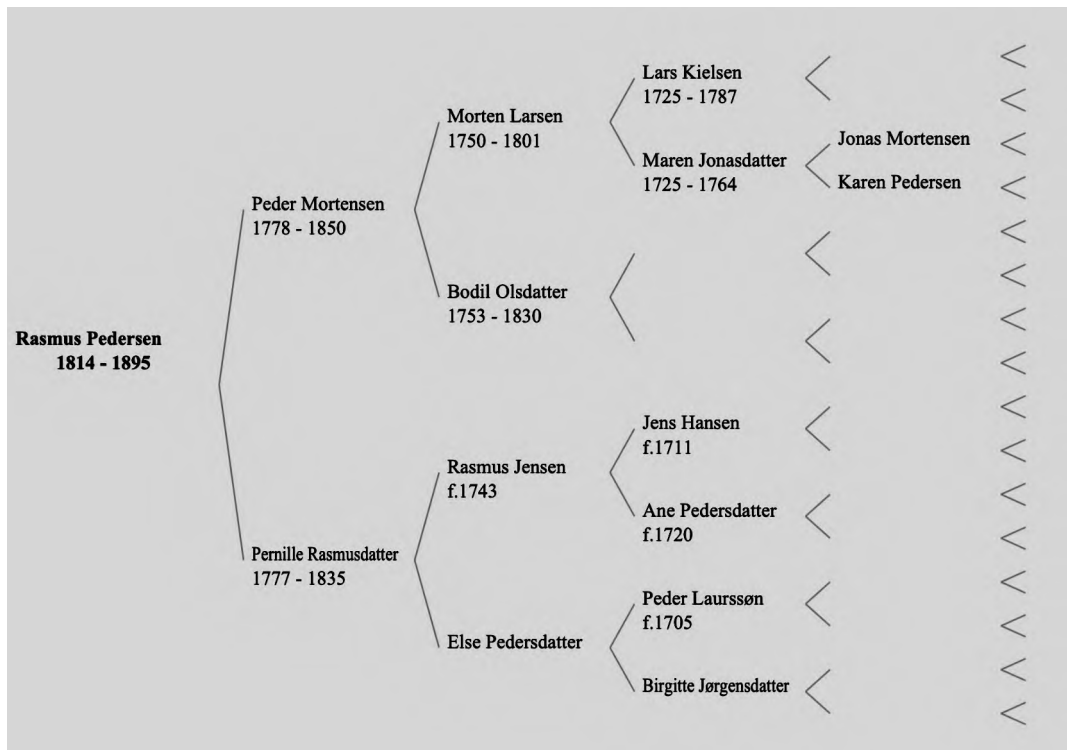

Ældste familier:

NB: Anna og Ingeborg har samme far!

Om DNA i slægtsforskning:

Vi består alle af DNA overført til os gennem vores aner i lige linje. Det betyder, at Ebbas aner, indenfor den afgrænsning, der er tale

om i denne bog, bidrog til hendes DNA med 6,25% fra hver af tipoldeforældrene, oldeforældrene bidrog med 12,5% hver og bedsteforældrene med 25% hver indtil det hele blev samlet med forældrenes 50% til fordel for Ebba. I hvert slægtled skal bidraget være 100%, for at det stemmer.

Sender man selv en standard DNA-prøve til et af de firmaer, der har specialiseret sig i den form for slægtsforskning, kan man regne med at få ganske mange svar på mulige personer af ens slægt, man har mere eller mindre DNA fælles med. Over 90% af svarene må forven-

tes, vil være forslag om fætre og kusiner i 3. og tidligere slægtled med navn, alder, nationalitet og kontaktperson. Forudsætningen vil naturligvis være, at forslagene har været kendt i forvejen, eller vil blive det, af det firma, man benytter, så der er noget at sammenligne med.

Efter personlig erfaring kan en DNA-test nemt løbe op i uventet mange forslag om fætre og kusiner i løbet af et par år eller 3, alt afhængig af hvor omfattende ens slægt måtte være. Det kan blive ganske uoverskueligt, og det må derfor anbefales, at man sætter sig godt ind i DNA-problematikken i slægtsforskning, inden man beslutter at sende en DNA-prøve. Interesserede kan google "dna i slægtsforskning" og vælge "DNA i slægtsforskning" af Jacob H. Gren og Anders Morup-Petersen. Interessant læsning, hvoraf de første ca. 9 sider umiddelbart er mest relevante.

Tidslinjer

Tidslinje for Christian Frederik Joseph Devald

i 1809 - **Født**, iflg. folketælling 1845 og 1855 i Holbæk.

den 13. mar 1835 - **Gift**, **Kirsten Jacobsdatter** Vor Frelser Kirke

den 13. mar 1835 - **Bopæl**, Hyskenstræde 146 i København, findes ikke i ft..1834.

15. maj 1837 - **Fødsel af søn**, **Johan William Devald**

fra 1837 - **Bopæl**, LilleTorvegade 111, 2., til gården., Christianshavn, København. Navn og adresse bekræftet af kirkebog ved barns dåb

20. okt 1838 - **Fødsel af søn**, **Frederik William Herman Devald**

6. dec 1841 - **Fødsel af søn**, **Christian Heinrich Devald**

fra 1842 - **Bopæl**, Ll.Kongensgade 58 også kaldet Holms Huse, Holms Plads, Christianshavn, Kbh.
Kone blev boende som enke.

den 7. jul 1859 - **Død**, Ll. Kongensgade 58, Christianshavn.

den 10. jul 1859 - **Begravet**, Vor Frelser, Alm. Kirkegård.

1859 - **Andet**, Dødsårsag ukendt, dog iflg. kirkebogen ikke blandt koleraofrene, der er registreret særskilt.

(Side 5)

Tidslinje for Kirsten Jacobsdatter

den 22. jun 1800 - **Døbt**, Gentofte Kirke

i 1800 - **Født**, Skovshoved (Ft. 1801), tvilling

den 13. mar 1835 - **Gift**, **Christian Frederik Joseph Devald** Vor Frelser Kirke

den 13. mar 1835 - **Bopæl**, Hos Conditor Otto, Brogade 20, Chr.havn. Nr. 20 = Langebrogade.

15. maj 1837 - **Fødsel af søn**, **Johan William Devald**

20. okt 1838 - **Fødsel af søn**, **Frederik William Herman Devald**

6. dec 1841 - **Fødsel af søn**, **Christian Heinrich Devald**

i feb 1860 - **Bopæl**, Ll. Kongensgade 58,1., Chr.havns kv., København sammen med børnene Frederik og Christian

i feb 1860 - **Arbejde**, Enke, ernærede sig ved rengøring og understøttes fra sine sønner, der boede hos hende.

den 12. jan 1862 - **Død**, Holms Huse, Holms Plads 22/Alm. hospital

den 19. jan 1862 - **Begravet**, Alm. hospitals Kapel/Vor Frelsers Kirkegård

(Side 5)

(Side 7)

Tidslinje for Christian Frederik Schlüntz

26. jun 1833 - **Fødsel af søn**, **Johan August Schlüntz**

før 1833 - **Gift**, **Cecilia Jipp**

i 1833 - **Arbejde**, Hjulmager (Radmacher)

i 1833 - **Bopæl**, Wendorff v. Lütjenburg

Tidslinje for Frederik William Herman Devald

den 20. okt 1838 - **Født**, LilleTorvegade 111, 2. eller Store Kgs.gade, Christianshavn, København

den 6. jan 1839 - **Døbt**, Vor Frelser, København

i 1860 - **Bopæl**, Ll. Kongensgade 58(hjørnet med Vildersgade), sidehuset, 1. sal, Chr.havn, hos moderen, der var enke..

den 11. sep 1863 - **Gift**, **Johanne Sophie Schanderberg** Garnisons Kirke, Kbh. FT. 1880 og 1901: noteret. gift 1. gang og de får 1 barn

10. jan 1865 - **Fødsel af søn**, **August Christian Devald**

i 1880 - **Bopæl**, Pilestræde 12, forhus 4. sal, Kbh.

i 1885 - **Bopæl**, Pilestræde 33, forhus 3. sal.

i 1888 - **Død**, iflg.FT1901 hustru

(Side 8)

Tidslinje for Johanne Sophie Schanderberg

den 12. feb 1837 - **Født**, Sverige. Datoen baseret på kirkebogen for Garnison Sogn ved bryllup.

i 1854 - **Andet**, Ankommet fra Sverige som 16årig, se ft. 1895..

den 1. feb 1860 - **Bopæl**, Ft: 1860: Gothersgade 334, Købmager kvarter

den 11. sep 1863 - **Gift**, **Frederik William Herman Devald** Garnisons Kirke, Kbh. FT. 1880 og 1901: noteret. gift 1. gang og de får 1 barn

i 1863 - **Bopæl**, Sct. Annæ Plads 12, samme adresse som vidnerne, en værtshusholder og en tapet mager.

10. jan 1865 - **Fødsel af søn**, **August Christian Devald**

1870 - **Fødsel af søn**, **Vilhelm Schanderberg**

fra 1. feb 1890 - **Bopæl**, Pilestræde 24,3., Kbh. Bor her sammen med plejebarnet Ivar Richter Person, nu kaldet Devald. Ft. 1895 Ivar flyttet til ukendt sted, men Johanne stadig der..

før 1890 - **Bopæl**, Se ægtefælles side

fra 1. maj 1898 - **Bopæl**, St.Hansgade 7,st., Kbh./Skrædersvendestiftelsen

den 23. aug 1909 - **Død**, Kommunehospitalet i København

den 29. aug 1909 - **Begravet**, Vestre Kirkegård, Sankt Johannes sogn

(Side 8)

Tidslinje for Johan August Schlüntz

den 26. jun 1833 - **Født**, Wendorff v. Lütjenburg, Holsten

før 1856 - **Uddannet**, Trompeter

i 1856 - **Flyttet**, Fra Holsten til København

19. maj 1861 - **Fødsel af datter**, **Emma Augusta Henriette Schlüntz**

den 14. dec 1862 - **Gift**, **Mathilde Margaretha Clara Schultz** Garnisons Kirke, Kbh.

1. aug 1863 - **Fødsel af datter**, **Clara Josephine Schlüntz**

27. mar 1865 - **Fødsel af søn**, **August Vilhelm Schlüntz**

13. dec 1866 - **Fødsel af datter**, **Ida Henriette Vilhelmine Schlüntz**

29. dec 1869 - **Fødsel af datter**, **Pauline Marie Schlüntz**

i 1870 - **Arbejde**, Overtrompeter

11. feb 1871 - **Fødsel af søn**, **Carl Christian Schlüntz**

16. feb 1875 - **Fødsel af datter**, **Jenny Lodovica Schlüntz**

1. mar 1876 - **Fødsel af søn**, **Vilhelm Heinrich Schlüntz**

den 21. dec 1878 - **Andet**, Dannebrogmændenes hæderstegn

7. jun 1879 - **Fødsel af søn**, **Otto Johan Schlüntz**

den 1. feb 1915 - **Død**, Ryegsgade 88,4. i København

den 7. feb 1915 - **Begravet**, Garnisons sogn

(Side 10)

Tidslinje for Mathilde Margaretha Clara Schultz

den 29. mar 1833 - **Født**, Slesvig by, Schlesvig

19. maj 1861 - **Fødsel af datter**, **Emma Augusta Henriette Schlüntz**

den 14. dec 1862 - **Gift**, **Johan August Schlüntz** Garnisons Kirke, Kbh.

1. aug 1863 - **Fødsel af datter**, **Clara Josephine Schlüntz**

27. mar 1865 - **Fødsel af søn**, **August Vilhelm Schlüntz**

13. dec 1866 - **Fødsel af datter**, **Ida Henriette Vilhelmine Schlüntz**

29. dec 1869 - **Fødsel af datter**, **Pauline Marie Schlüntz**

11. feb 1871 - **Fødsel af søn**, **Carl Christian Schlüntz**

16. feb 1875 - **Fødsel af datter**, **Jenny Lodovica Schlüntz**

1. mar 1876 - **Fødsel af søn**, **Vilhelm Heinrich Schlüntz**

7. jun 1879 - **Fødsel af søn**, **Otto Johan Schlüntz**

den 29. dec 1921 - **Død**, København, Blågårdsgade 3, 4.

i 1921 - **Bopæl**, Blaagaardsgade 3, 4., Kbh., hos sønnen Vilhelm og dennes familie som enke.

den 3. jan 1922 - **Begravet**, Garnisons sogn

(Side 10)

Tidslinje for August Christian Devald

den 10. jan 1865 - **Født**, København

den 17. jan 1865 - **Døbt**,

i 1880 - **Bopæl**, Pilestræde 12, 4., Kbh. Hos forældrene.

fra 1880 - **Arbejde**, Musiker (fagot)

i 1885 - **Bopæl**, Pilestræde 33, forhus, 3. sal, fredet . Hos forældrene..

den 24. maj 1890 - **Gift**, **Pauline Marie Schlüntz** Garnisons Kirke, København

i 1891 - **Bopæl**, Sølvgade 86,3., Kbh.,

3. maj 1892 - **Fødsel af datter**, **Valborg Eila Devald**

fra 1892 - **Bopæl**, Sølvgade 99, 3., Kbh.

den 25. jan 1924 - **Død**, Rigshospitalet, Sct. Andreas sogn, København

den 30. jan 1924 - **Begravet**, Garnisons Kirkegaard, København

(Side 12)

Tidslinje for Pauline Marie Schlüntz

den 29. dec 1869 - **Født**, København, Toldbodvejen 1-3, nuv. Esplanaden

den 14. apr 1870 - **Døbt**, Garnisons Kirke, København

den 24. maj 1890 - **Gift**, **August Christian Devald** Garnisons Kirke, København

fra 1890 - **Arbejde**, Kirkekorsanger, sangerinde

3. maj 1892 - **Fødsel af datter**, **Valborg Eila Devald**

i mar 1953 - **Død**, Ordrup v. København

den 1. apr 1953 - **Begravet**,

(Side 12)

Tidslinje for Valborg Ella Devald

den 3. maj 1892 - **Født**, Sølvgade 86,3., København

den 19. jun 1892 - **Døbt**, Garnisons Kirke, Kbh. Pastor Fenger, sognebånd fra St. Pauls Kirke.

17. maj 1909 - **Fødsel af datter**, **Ebba Devald Sparre-Petersen**

den 7. mar 1909 - **Gift**, **Otto Sparre Petersen** Sct. Andreas Kirke, Kbh.

den 25. maj 1985 - **Død**, Sct. Lukasstiftelsen, Hellerup.

i 1985 - **Begravet**, Ordrup Kirkegaard, ukendtes gravsted.

(Side 16)

Tidslinje for Peder Mortensen

den 24. jun 1778 - **Født**, Ramløse, Sjælland

den 5. jul 1778 - **Døbt**, Ramløse Kirke, 3.s. eft. trinitatis

i feb 1801 - **Arbejde**, Tjener som karl

den 25. aug 1805 - **Gift**, **Pernille Rasmusdatter** Blistrup Kirke

1806 - **Fødsel af datter**, **Marie Pedersdatter**

1808 - **Fødsel af søn**, **Morten Pedersen**

11. mar 1811 - **Fødsel af søn**, **Ole Pedersen**

28. feb 1813 - **Fødsel af søn**, **Jens Pedersen**

1. sep 1814 - **Fødsel af søn**, **Rasmus Pedersen**

i 1814 - **Arbejde**, Parcelist

i 1834 - **Arbejde**, Gårdmand

den 13. jun 1835 - **Andet**, Hans kone Pernille afgået ved døden

ca 1845 - **Gift**, **Bente Bentsdatter**

før 1. sep 1849 - **Skilt**, **Bente Bentsdatter**

i 1849 - **Bopæl**, Hos sin søn, Jens Pedersen, som aftægtsmand

den 4. sep 1850 - **Død**, Ramløse

(Side 23)

Tidslinje for Pernille Rasmusdatter

den 14. sep 1777 - **Døbt**, Blistrup Kirke, Holbo hrd., Fr.borg amt

i 1777 - **Født**, Kolsbæk, Blistrup

den 25. aug 1805 - **Gift**, **Peder Mortensen** Blistrup Kirke

1806 - **Fødsel af datter**, **Marie Pedersdatter**

1808 - **Fødsel af søn**, **Morten Pedersen**

11. mar 1811 - **Fødsel af søn**, **Ole Pedersen**

28. feb 1813 - **Fødsel af søn**, **Jens Pedersen**

1. sep 1814 - **Fødsel af søn**, **Rasmus Pedersen**

den 13. jun 1835 - **Død**, Ramløse, Holbo hrd., Fr.borg amt

(Side 23)

Tidslinje for Peder Sparre

den 31. dec 1786 - **Født**, Aalborg

den 9. jan 1787 - **Døbt**, Aalborg, Budolfi

21. dec 1810 - **Fødsel af datter**, **Cecilie Christine Sparre**

den 12. apr 1810 - **Gift**, **Edel Margrethe Thornsohn** Randers, Skt. Morten

19. okt 1812 - **Fødsel af søn**, **Hans Peter Thornsohn Sparre**

1. apr 1814 - **Fødsel af søn**, **Magnus Christian Sparre**

31. mar 1816 - **Fødsel af datter**, **Petrea Amalie Sparre**

10. feb 1818 - **Fødsel af datter**, **Frederikke Juliane Sparre**

2. mar 1820 - **Fødsel af datter**, **Elise Marie Sparre**

4. apr 1822 - **Fødsel af datter**, **Ane Christine Sparre**

31. mar 1824 - **Fødsel af søn**, **Peder Sparre**

29. jan 1826 - **Fødsel af søn**, **Niels Mathias Sparre**

20. feb 1828 - **Fødsel af søn**, **Niels Mathias Sparre**

den 17. aug 1836 - **Død**, Aalborg

den 20. aug 1836 - **Begravet**, Aalborg, Vor Frue

(Side 24)

Tidslinje for Edel Margrethe Thornsohn

den 29. jun 1784 - **Født**, Nibe

den 1. aug 1784 - **Døbt**, Nibe-Vokslev Kirkebog, Nibe sogn

21. dec 1810 - **Fødsel af datter**, **Cecilie Christine Sparre**

den 12. apr 1810 - **Gift**, **Peder Sparre** Randers, Skt. Morten

19. okt 1812 - **Fødsel af søn**, **Hans Peter Thornsohn Sparre**

1. apr 1814 - **Fødsel af søn**, **Magnus Christian Sparre**

31. mar 1816 - **Fødsel af datter**, **Petrea Amalie Sparre**

10. feb 1818 - **Fødsel af datter**, **Frederikke Juliane Sparre**

2. mar 1820 - **Fødsel af datter**, **Elise Marie Sparre**

4. apr 1822 - **Fødsel af datter**, **Ane Christine Sparre**

31. mar 1824 - **Fødsel af søn**, **Peder Sparre**

29. jan 1826 - **Fødsel af søn**, **Niels Mathias Sparre**

20. feb 1828 - **Fødsel af søn**, **Niels Mathias Sparre**

den 19. okt 1866 - **Død**, Kolding

den 23. okt 1866 - **Begravet**, Kolding, Sct. Nicolai

(Side 24)

Tidslinje for Christen Nielsen

i 1784 - **Født**,

1813 - **Fødsel af datter**, **Ane Christensdatter**

13. mar 1815 - **Fødsel af søn**, **Niels Christensen**

ca 1815 - **Gift**, **Ane Marie Sørensdatter**

i 1815 - **Arbejde**, Indsiddet

4. jul 1820 - **Fødsel af søn**, **Søren Christensen**

i 1820 - **Arbejde**, Tømmermand på Lerchenborg

1825 - **Fødsel af søn**, **Peter Christensen**

1827 - **Fødsel af søn**, **Hans Christian Christensen**

1830 - **Fødsel af søn**, **Frederik Christensen**

den 21. dec 1831 - **Død**, Meelbye Nordmark, Aarby sogn, Ars hrd., Holbæk amt

den 26. dec 1831 - **Begravet**, Aarby Kirke, Ars hrd., Holbæk amt

(Side 26)

Tidslinje for Ane Marie Sørensdatter

| ca 1788 - **Født**, Meelbye, Årby sogn, Ars hrd., Holbæk amt

| 1813 - **Fødsel af datter**, **Ane Christensdatter**

| 13. mar 1815 - **Fødsel af søn**, Niels Christensen

| ca 1815 - **Gift**, Christen Nielsen

| 4. jul 1820 - **Fødsel af søn**, Søren Christensen

| 1825 - **Fødsel af søn**, Peter Christensen

| 1827 - **Fødsel af søn**, Hans Christian Christensen

1830 - **Fødsel af søn**, Frederik Christensen |

den 4. apr 1869 - **Død**, Meelbye Mark |

den 10. apr 1869 - **Begravet**, Årby Kirke, Ars Herred, Holbæk Amt |

(Side 26)

Tidslinje for Peder Larsen

| i 1784 - **Født**,

5. apr 1817 - **Fødsel af søn**, Lars Martin Larsen |

ca 1817 - **Gift**, **Bolette Martine Mortensdatter** |

24. feb 1819 - **Fødsel af søn**, Frederick Lykke Larsen |

24. mar 1821 - **Fødsel af søn**, Jens Nicolai Larsen |

20. sep 1823 - **Fødsel af datter**, **Bolette Petrine Larsen** |

23. apr 1826 - **Fødsel af datter**, **Petra Larsine Larsen** |

den 9. jan 1826 - **Død**, Kollerød

den 17. jan 1826 - **Begravet**, Lyng Kirke |

(Side 27)

Tidslinje for Bolette Martine Mortensdatter

| i 1790 - **Født**, Sted ukendt

5. apr 1817 - **Fødsel af søn**, Lars Martin Larsen |

ca 1817 - **Gift**, Peder Larsen |

24. feb 1819 - **Fødsel af søn**, Frederick Lykke Larsen |

24. mar 1821 - **Fødsel af søn**, Jens Nicolai Larsen |

20. sep 1823 - **Fødsel af datter**, **Bolette Petrine Larsen** |

23. apr 1826 - **Fødsel af datter**, **Petra Larsine Larsen** |

den 18. jun 1826 - **Død**, Kollerød

den 22. jun 1826 - **Begravet**, Lyng Kirke, samme dag som datteren blev døbt i kirken! |

(Side 27)

Tidslinje for Rasmus Pedersen

den 1. sep 1814 - **Født**, Ramløse sogn, Holbo herred, Fr.borg amt

den 19. okt 1814 - **Døbt**, Ramløse Kirke, Holbo herred, Fr.borg amt

i 1829 - **Konfirmeret**, Ramløse Kirke

fra 1837 - **Arbejde**, Lærer og kirkesanger i Gammørød, Borup og Ejby byer, Borup og Ejby sogne, Ramsø herred, Kbhs. amt

den 20. nov 1838 - **Gift**, **Wilhelmine Rebekka Gehl** Måløv Kirke, Smørum hrd., Kbhs. amt.

14. sep 1839 - **Fødsel af datter**, **Petrea Mariane Helene Petersen**

8. dec 1840 - **Fødsel af søn**, **Wilhelm Petersen**

den 22. okt 1847 - **Gift**, **Johanne Marie Jensen**

3. sep 1849 - **Fødsel af søn**, **Theodor Emil Petersen**

3. sep 1849 - **Fødsel af søn**, **Harald Julius Petersen**

den 11. okt 1853 - **Gift**, **Ane Christine Sparre** Borup, Ramsø herred, Kbhs.amt

1. sep 1854 - **Fødsel af søn**, **Thorvald Rasmus Petersen**

i 1885 - **Pensioneret**,

i 1894 - **Bopæl**, Ved sønnen Thorvalds 2. bryllup boede Rasmus hos sønnen i Them, flyttede til Frederiksvej 6, Kbh/Frbg.

i nov 1895 - **Død**, Frederiksberg sogn, Frederiksvej 6, pensioneret lærer

den 5. dec 1895 - **Begravet**, Roskilde Domsogn v/sønnen Thorvald/Roskilde nye kirkegaard

1895 - **Dødsårsag**, Lungebetændelse/Strubehoste

(Side 28)

Tidslinje for Ane Christine Sparre

den 4. apr 1822 - **Født**, Aalborg

den 10. apr 1822 - **Døbt**, Hjemmedøbt u. Budolfi Kirke, Aalborg

1837 - **Konfirmeret**, Michaeli Ålborg Budolfi

den 11. okt 1853 - **Gift**, **Rasmus Pedersen** Borup, Ramsø herred, Kbhs.amt

1. sep 1854 - **Fødsel af søn**, **Thorvald Rasmus Petersen**

den 23. jun 1892 - **Død**, Sindsygeanstalten i Middelfart/Lungebetændelse

den 30. jun 1892 - **Begravet**, Fra Middelfart Kirke/Roskilde Domsogn, Roskilde nye kirkegaard v/Thorvald Petersen

(Side 28)

Tidslinje for Niels Christensen

den 13. mar 1815 - **Født**, Meelbye, Aarby sogn, Ars Herred, Holbæk Amt

den 16. apr 1815 - **Døbt**, Aarby Kirke v/Kalundborg

| i 1829 - **Konfirmeret**, Aarby sogn, Ars Hrd., Holbæk amt

| i 1834 - **Bopæl**, Lerchenborg Hovedgård

| i 1840 - **Bopæl**, Lerchenborg Hovedgård som jæger

| i 1850 - **Arbejde**, Skytte på Lerchenborg

den 13. mar 1851 - **Gift**, **Petra Larsine Larsen** Aarby Sogn, Ars Herred, Holbæk amt

| 1852 - **Fødsel af søn**, **Frederik Christian Cornelius Christensen**

1854 - **Fødsel af datter**, **Anna Ida Cathrine Christensen**

i 1855 - **Andet**, Plejebarn boende: Marie Kirstine Bolette Martine Larsen, 17 år

1856 - **Fødsel af søn**, **William Nicolai Christensen**

1858 - **Fødsel af søn**, **Niels Peter Christensen**

27. feb 1860 - **Fødsel af datter**, **Marie Petrine Larsine Christensen**

i 1860 - **Arbejde**, Skovrider i Asnæs skov, Lerchenborg skoledistrikt

1. mar 1862 - **Fødsel af datter**, **Gunnild Charlotte Margrethe Christensen**

i 1870 - **Arbejde**, Samme sted som i 1860

i 1880 - **Andet**, Pensioneret skovrider i Fredensborg

den 30. apr 1891 - **Død**, Mathildevej 6, København/Frederiksberg, blodprop i hjernen.

den 5. maj 1891 - **Begravet**, Holmens Kirkes kapel/Holmens Kirkegård

(Side 31)

Tidslinje for Petra Larsine Larsen

den 23. apr 1826 - **Født**, Kollerød, Lyngesogn, Lyngesogn herred, Fr.borg amt

den 24. apr 1826 - **Døbt**, Hjemmedøbt i Kollerød

den 22. jun 1826 - **Døbt**, Lyngesogn Kirke, samme dag som moderen blev begravet!

| den 13. mar 1851 - **Gift**, **Niels Christensen** Aarby Sogn, Ars Herred, Holbæk amt

| i 1851 - **Bopæl**, Årby Skole

| 1852 - **Fødsel af søn**, **Frederik Christian Cornelius Christensen**

| 1854 - **Fødsel af datter**, **Anna Ida Cathrine Christensen**

| 1856 - **Fødsel af søn**, **William Nicolai Christensen**

| 1858 - **Fødsel af søn**, **Niels Peter Christensen**

27. feb 1860 - **Fødsel af datter**, **Marie Petrine Larsine Christensen**

1. mar 1862 - **Fødsel af datter**, **Gunnild Charlotte Margrethe Christensen**

den 21. feb 1891 - **Død**, Mathildevej 6, København/Frederiksberg, lungetuberkulose.

den 25. feb 1891 - **Begravet**, Holmens Kirkes kapel/Holmens Kirkegård

(Side 31)

Tidslinje for Thorvald Rasmus Petersen

den 1. sep 1854 - **Født**, Borup Sogn, Ramsø Herred, Roskilde amt

den 12. nov 1854 - **Døbt**, Borup Kirke

i apr 1869 - **Konfirmeret**, Ejby sogn, Ramsø Hrd. Roskilde amt

den 1. feb 1880 - **Bopæl**, Boede med sin forlovede hos faderen i skolen i Eiby, stud.theol, ft 1880
tillægsliste

den 20. aug 1884 - **Gift**, **Marie Petrine Larsine Christensen** Fredensborg Slotskirke,
Lyng-Kronborg Hrd., Frederiksborg amt

7. jun 1885 - **Fødsel af datter**, **Henny Margrethe Petersen**

fra jan 1885 - **Arbejde**, Sognepræst i Alsted, Bjergby og Sdr. Dråby(fra 1/86) kirker, Morsø
Nr.hrd., Thisted amt

3. aug 1886 - **Fødsel af søn**, **Otto Sparre Petersen**

19. maj 1888 - **Fødsel af søn**, **Arne Sparre Petersen**

fra maj 1892 - **Arbejde**, Sognepræst i Them Kirke, Vrads hrd., Skanderborg
amt

den 4. apr 1894 - **Gift**, **Johanne Dorthea Cæcilie Davidsen** Them sogn, Vrads
hrd., Skanderborg amt

20. jan 1895 - **Fødsel af søn**, **Jens Thorvald Sparre Petersen**

18. mar 1896 - **Fødsel af datter**, **Eva Petrine Johanne Petersen**

14. jun 1897 - **Fødsel af datter**, **Ingeborg Anna Emilie Petersen**

22. okt 1898 - **Fødsel af søn**, **Alf Peder Sparre Petersen**

25. aug 1904 - **Fødsel af søn**, **Johannes Sparre Petersen**

3. sep 1906 - **Fødsel af søn**, **Harald David Sparre Petersen**

fra aug 1906 - **Arbejde**, Sognepræst i Gamtofte Kirke, Båg hrd., Odense amt og provst i stiftet.

30. maj 1909 - **Fødsel af datter**, **Edel Zacho Sparre Petersen**

10. jul 1911 - **Fødsel af søn**, **Richard Zacho Sparre Petersen**

den 16. maj 1913 - **Navneændring**, Efternavn ændret fra Petersen til Sparre-Petersen

fra aug 1924 - **Arbejde**, Sognepræst og provst (emeritus) i Sorø Landdistrikt, Alsted hrd., Sorø amt

den 29. nov 1932 - **Død**, Trautnersvej, Sorø

den 4. dec 1932 - **Begravet**, Sorø Ny Kirkegaard v/Jens Thorvald Sparre-Petersen, Torrild.

før 1932 - **Andet**, Ridderkorset

(Side 33)

Tidslinje for Marie Petrine Larsine Christensen

den 27. feb 1860 - **Født**, Aarby sogn, Ars herred, Holbæk amt

den 4. maj 1860 - **Døbt**, Aarby kirke

den 23. okt 1875 - **Konfirmeret**, Aarby Kirke/fin udtalelse

den 20. aug 1884 - **Gift**, **Thorvald Rasmus Petersen** Fredensborg Slotskirke, Lyng-Kronborg Hrd.,
Frederiksborg amt

i 1884 - **Bopæl**, Asnæs Skov

7. jun 1885 - **Fødsel af datter**, **Henny Margrethe Petersen**

3. aug 1886 - **Fødsel af søn**, **Otto Sparre Petersen**

19. maj 1888 - **Fødsel af søn**, **Arne Sparre Petersen**

den 16. jan 1893 - **Død**, Them Præstegaard

den 24. jan 1893 - **Begravet**, Them Kirke, Vrads hrd., Skanderborg amt v. Sognepræsten fra Tønning.

(Side 33)

Tidslinje for Otto Sparre Petersen

den 3. aug 1886 - **Født**, Skarum, Præstegården, Morsø Nr. hrd., Thisted amt

den 12. sep 1886 - **Døbt**, Alsted Sogn, Morsø Nr. hrd., Thisted amt

den 30. sep 1900 - **Konfirmeret**, Them Kirke, Vrads hrd., Skanderborg amt, v/faderen

17. maj 1909 - **Fødsel af datter**, **Ebba Devald Sparre-Petersen**

den 7. mar 1909 - **Gift**, **Valborg Ella Devald** Sct. Andreas Kirke, Kbh.

i 1909 - **Uddannet**, Maskinist og Teknikumingeniør

i 1909 - **Bopæl**, København

i 1910 - **Arbejde**, Nakkebølle Sanatorium, Fyn

i 1911 - **Arbejde**, Spangsberg Sanatorium, Esbjerg

den 16. maj 1913 - **Navneændring**, til Sparre-Petersen iflg. kgl. bev. af 16.5.

i 1917 - **Arbejde**, Elværket, Esbjerg

fra 1919 - **Andet**, Lærer v/Teknisk Skole, Esbjerg

i 1924 - **Arbejde**, Kbhs. Amts Sygehus

fra 1927 - **Bopæl**, Kbhs. Amts Sygehus, Gentofte

i 1935 - **Arbejde**, Overmaskinmester på Kbhs. Amts Sygehus, Gentofte

den 19. jan 1952 - **Andet**, Ridder af Dannebrogordenen

den 6. jun 1952 - **Død**, Kbhs. Amts Sygehus, Gentofte

den 11. jun 1952 - **Begravet**, Gentofte Kirke v/Nørup-Nielsen

(Side 39)

Tidslinje for Ebba Devald Sparre-Petersen

den 17. maj 1909 - **Født**, Den kgl. Fødselsstiftelse, afd. Adelgade 97, København

den 1. jun 1909 - **Døbt**, Samme sted

den 16. maj 1913 - **Navneændring**, Fra Devald Sparre Petersen til Devald Sparre-Petersen

6. apr 1931 - **Fødsel af datter**, **Inger Elin Hersom**

den 2. jan 1931 - **Gift**, **Mogens Hersom** Gentofte Kirke, Sokkelund hrd.

den 2. okt 1936 - **Skilt**, **Mogens Hersom** formelt ved Kgl. bevilling, reelt fra medio 1933

den 24. okt 1936 - **Gift**, **Richard Lichtenberg** Gentofte Kirke, pastor Teglbjerg

31. maj 1938 - **Fødsel af datter**, **Elisabeth Lichtenberg**

25. mar 1940 - **Fødsel af søn**, **Niels Thorkild Lichtenberg**

den 18. mar 1942 - **Død**, Frederiksberg Hospital, Godthåb sogns kirkebog

den 24. mar 1942 - **Begravet**, Fra Dyssegård Kirke, på Hellerup Kirkegaard, Kbhs. Amt

i mar 1942 - **Dødsårsag**, Meningitis

(Side 43)

Layout:
Henning Prøhl

Tryk:
Grafix APS - Fountain House

